

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**KUPNÍ SMLOUVA UZAVŘENÁ SE
SPOTŘEBITELEM DISTANČNÍM
ZPŮSOBEM**

Magdalena Malastová

2015, Plzeň

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

V Plzni dne 31.8.2015

.....

vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych v první řadě ráda poděkovala mé rodině, zejména svým rodičům, za obrovskou duševní i materiální podporu v průběhu celého studia. Velké díky patří dále vedoucímu této diplomové práce panu JUDr. Jindřichu Psutkovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky, kterými přispěl k vypracování mé diplomové práce.

Obsah

Seznam zkratk	1
Úvod	2
1. Vymezení základních pojmů	5
1.1 Spotřebitel	5
1.2. Podnikatel.....	7
1.3. Spotřebitelské smlouvy	9
1.4. Smlouva sjednaná distančním způsobem.....	9
1.5. Kupní smlouva	10
2. Právní úprava spotřebitelských smluv	12
2.1. Podstata právní úpravy	12
2.2. Vývoj právní ochrany spotřebitele	13
2.2.1. Směrnice 2011/83/EU	13
2.3. Dualismus české právní úpravy.....	15
2.4. Aktuální právní úprava spotřebitelských smluv v občanském zákoníku ...	15
3. Náležitosti a proces uzavření distanční kupní smlouvy se spotřebitelem...	17
3.1. Informační povinnost	17
3.1.2. Předmluvní informační povinnost	19
3.1.3. Právní následky porušení informační povinnosti	24
3.2. Kontraktační proces.....	26
3.2.1. Oferta.....	26
3.2.2. Akceptace	29
3.2.3. Vznik smlouvy	30
4. Práva a povinnosti smluvních stran distanční kupní smlouvy uzavřené se spotřebitelem	32
4.1. Povinnosti prodávajícího	32
4.2. Povinnosti kupujícího.....	34

4.3. Práva prodávajícího a kupujícího	35
5. Odpovědnostní vztahy smluvních stran při uzavření spotřebitelské kupní smlouvy distančním způsobem.....	36
5.1. Záruka za jakost.....	36
5.1.1. Obsah a forma záruky za jakost	37
5.1.2. Záruční doba.....	38
5.1.3. Odpovědnost prodávajícího.....	39
5.2. Odpovědnost za vady	39
5.2.1. Odpovědnost za jakost při převzetí	40
5.2.2. Práva z vadného plnění.....	41
5.2.3. Nároky z vadného plnění.....	45
5.2.4. Vyloučení a omezení práva z vadného plnění.....	47
6. Odstoupení od distanční kupní smlouvy	49
6.1. Forma a obsah odstoupení	49
6.2. Výkon práva na odstoupení od smlouvy	50
6.3. Vzorový formulář pro odstoupení od distančních smluv	51
6.4. Lhůta pro odstoupení.....	51
6.4.1. Jednotná lhůta.....	51
6.4.2. Začátek a konec běhu lhůty	52
6.5. Chybné nebo chybějící poučení o právu na odstoupení	53
6.5. Nemožnost odstoupit od smlouvy	54
6.6. Následky odstoupení od smlouvy.....	56
6.6.1. Vrácení vzájemných plnění	56
6.6.2. Odpovědnost spotřebitele za vrácené zboží	58
Závěr.....	61
Resumé	64
Seznam použitých zdrojů.....	66

Seznam zkratk

BGB	Bürgerliches Gesetzbuch
EGBGB	Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche
ObchZ	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění
Směrnice 1999/44/ES	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES ze dne 25. května 1999 o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží
Směrnice 2011/83/EU	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES
SOZ	Zákon č. 40/1964, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ZOS	Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

V úvodu této práce bychom čtenáře rádi seznámili s důvodem, který nás vedl k výběru tohoto tématu, poskytli mu základní informace o tématu, představili mu cíl této práce a stručně nastínili její systematiku.

Již od nepaměti mezi sebou lidé obchodovali se zbožím, které prodávali nebo směňovali za jiné. Kupní smlouva je jedním z nejstarších institutů práva a zcela oprávněně jí můžeme označit za těžiště nejen závazkového práva, ale celého práva soukromého. Dnešní život si bez tohoto institutu již nedovedeme vůbec představit, neboť dennodenně lidé uzavírají kupní smlouvy, leckdy aniž by si tuto skutečnost vlastně uvědomovali.

Právo obecně je neustále se vyvíjející systém, z toho důvodu dochází i k vývoji v oblasti kupní smlouvy, kdy se postupem času rozvinuly její jednotlivé druhy, jako například kupní smlouva uzavřená při prodeji v obchodě, tedy i spotřebitelská kupní smlouva. Neustálý vývoj s sebou přináší množství nových pravidel, kterými se lidé při uzavírání kupní smlouvy musí řídit a to má za následek neustále se komplikující právní úpravu. Zákonodárce se proto snaží určité skupiny osob v rámci kontrakčního procesu chránit. Takovouto typickou skupinou jsou právě spotřebitelé.

Téma kupní smlouvy uzavřené se spotřebitelem distančním způsobem jsme si zvolili ze dvou hlavních důvodů. Prvním z těchto důvodů je fakt, že v dnešní době dochází stále častěji k uzavírání kupních smluv bez fyzické přítomnosti smluvní stran a to zejména s ohledem na neustálý vývoj komunikační sítě internet. Je tedy nanejvýš potřebné, aby společnost o této problematice měla potřebné informace. Myslíme si, že pokud jsou spotřebitelé dostatečně seznámeni s pravidly pro uzavírání smluv distančním způsobem, mohou tak odstranit chyby ve smlouvách, resp. kontrakčním procesu, ba dokonce eliminovat možnost podvodného jednání ze strany prodávajících.

Druhý důvod, který nás vedl k výběru tématu, tkví v naší pracovní zkušenosti v oblasti spotřebitelského práva. Díky zkušenostem získaných na pozici vedoucího spotřebitelské poradny lze soudit, že přibývá případů nepoctivého jednání ze strany podnikatelů a k následnému zklamání až zoufalství na straně spotřebitelů. Je pravdou, že lidé obecně by měli být znalí svých práv, bohužel mnohdy spoléhají na informace poskytnuté jim druhými, kteří ovšem ne vždy mají poctivý úmysl, což následně vede ke sporům.

Primárně si práce klade za cíl poskytnout komplexní přehled problematiky kupních smluv uzavřených pomocí prostředků komunikace na dálku z pohledu spotřebitelů. V rámci této práce bude také zhodnocena aktuální právní úprava s ohledem na implementaci směrnice 2011/83/EU, o právech spotřebitelů, a v nejproblematictějších oblastech (informační povinnost a právo na odstoupení od smlouvy) bude česká právní úprava komparována s právní úpravou Spolkové republiky Německo. Klademe si tedy mimo jiné otázku, který ze zákonodárců se s implementací směrnice 2011/83/EU do svého právního řádu vypořádal lépe a zda stávající česká právní úprava poskytuje spotřebiteli dostatečnou ochranu při uzavírání kupních smluv pomocí prostředků komunikace na dálku. Cílem práce není, a vzhledem k rozsahu tématu ani nemůže být, vyčerpávajícím způsobem pojednat o všech dílčích otázkách dané problematiky, neboť některé kapitoly by mohly být tématem samostatné diplomové práce. Pro upřesnění a větší přehlednost byla struktura práce po dohodě s vedoucím této diplomové práce poupravena, což by mělo být pro práci přínosem.

Nejdůležitější pro pochopení celé práce je seznámení se s jednotlivými pojmy vyskytujícími se v rámci dané problematiky. Proto je první kapitola věnována vysvětlení dílčích pojmů, jako např. pojem spotřebitele či podnikatele.

V druhé kapitole vymežeme aktuální právní úpravu distanční kupní smlouvy a to na úrovni Evropské unie a české úrovně. V rámci kapitoly bude též pojednáno o změně principu, na kterém jsou založeny směrnice Evropské unie a jeho vlivu na právní úpravu v členských státech.

Třetí kapitola se bude ve své první části zabývat jednou ze stěžejních otázek distančních smluv obecně a zároveň jedním ze dvou hlavních bodů této práce, tj. informační povinnost. Tento institut má významný vliv ve vztahu ke spotřebiteli, neboť je stěžejní ochranou při uzavírání distančních smluv. Informační povinnost prošla řadou změn vzhledem k implementaci směrnice 2011/83/EU a tyto změny budou v rámci kapitoly čtenáři objasněny. Provedení směrnice do českého právního řádu bude dále porovnáno s implementací v německé úpravě. Ve druhé části této kapitoly bude podrobně rozebrán kontrakční proces a to od samého počátku až po moment uzavření smlouvy.

Smlouva je obecně institutem, který upravuje vzájemná práva a povinnosti smluvních stran. Těmto právům a povinnostem vzniklých uzavřením distanční kupní smlouvy je věnována čtvrtá kapitola.

Na čtvrtou kapitolu systematicky navazuje kapitola pátá svým tématem odpovědnostní vztahy smluvních stran. Kapitola tedy pojednává o tom, co nastane v případě porušení povinnosti, zejména na straně prodávajícího. V rámci této kapitoly bude čtenáři nastíněna problematika záruky za jakost a odpovědnosti za vady, včetně reklamačního procesu.

Šestá kapitola uzavírá výklad o spotřebitelské kupní smlouvě uzavřené distančním způsobem a to druhým hlavním bodem této práce – právem na odstoupení od smlouvy. Toto právo je pro oblast distančních smluv unikátní a je dalším ze stěžejní ochrany spotřebitele při nákupu distanční formou. V této kapitole bude podrobně pojednáno o právu na odstoupení od smlouvy obecně, dále o výkonu tohoto práva spotřebitelem a hlavně o změnách, které s sebou přinesla implementace směrnice 2011/83/EU. Úprava práva na odstoupení od smlouvy bude následně srovnána s právní úpravou ve Spolkové republice Německo.

Na konci práce shrneme získané poznatky, ke kterým v rámci vypracování práce dojdeme. Zejména budou zhodnoceny změny právní úpravy oproti úpravě předchozí a čtenáři budou poskytnuty výsledky komparace s německou právní úpravou. V závěru práce budou rovněž načrtnuty úvahy *de lege ferenda*.

1. Vymezení základních pojmů

1.1 Spotřebitel

Definice pojmu spotřebitel se v rámci českého právního řádu vyvinula postupnými transpozicemi směrnic Evropské unie do vnitrostátního práva.¹

V českém právním řádu můžeme dnes nalézt hned několik definicí spotřebitele. Mezi dvě základní legální definice spotřebitele můžeme zařadit definici uvedenou v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“), jako základní definici pro oblast soukromého práva, a dále definici v zákoně č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (dále jen „ZOS“), jako základní definici pro oblast veřejného práva. Původní zákon o ochraně spotřebitele používal odlišnou definici než OZ, nicméně odlišné pojetí spotřebitele v těchto dvou zákonech bylo díky zákonu č. 155/2010 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů, odstraněno. Přesto i několik dalších právních předpisů nadále používá vlastních definic spotřebitele, viz např. zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon či zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních.² Což ostatně předpokládá i OZ v ustanovení § 3016, kde se uvádí, že ustanoveními OZ nejsou dotčena ustanovení jiných právních předpisů o ochraně spotřebitele.³

V této práci bude dále pracováno pouze s definicí spotřebitele vymezenou ustanovením § 419 OZ, podle kterého je *„spotřebitelem každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná“*.

Z této definice můžeme vyvodit několik základních charakteristických znaků, které je nutné splnit pro to, aby osoba mohla být označena za spotřebitele. Těmito znaky jsou:

- a) osobní status
  - b) jednání mimo rámec své podnikatelské činnosti a mimo rámec samostatného výkonu povolání
  - c) jednání s podnikatelem⁴
- aa) Přestože směrnice Evropské Unie nechávají otevřenou možnost jejich použití i na právnické osoby, zákonodárce pro náš právní řád ustanovil, že

---

¹ MELZER, TÉGL *Občanský zákoník: velký komentář* § 419 s. 2

² HULMÁK in LAVICKÝ *Občanský zákoník I. Obecná část* § 419 s. 1602-1603

³ MELZER, TÉGL *Občanský zákoník: velký komentář* § 419 s. 2

⁴ HULMÁK in LAVICKÝ *Občanský zákoník I. Obecná část* § 419 s. 1597

spotřebitelem je pouze člověk a vyloučil tedy použití ochrany spotřebitele pro právnické osoby. Ty, pokud se ocitnou v postavení slabší strany, mohou využít obecných ustanovení o ochraně slabší strany.⁵ Důvodem vymezení spotřebitele pouze jako fyzické osoby je zvýšená právní ochrana těch, kteří ji bezpochyby vzhledem k nerovnováжному postavení potřebují více. U právnických osob se toto ve velké míře nepředpokládá.⁶

bb) Spotřebitelem je jen ten, kdo jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti. Definici podnikatelské činnosti v OZ nenajdeme, nicméně je možné jí dovodit z § 420 odst. 1 OZ, z kterého plyne, že jde o činnost vykonávanou na vlastní účet a odpovědnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.⁷ Spotřebitelem je dále jen ten člověk, který jedná mimo rámec samostatného výkonu povolání. O samostatném výkonu povolání bude pojednáno u pojmu podnikatele.

Německá právní úprava má v tomto ohledu definici spotřebitele mírně odlišnou, neboť s účinností od 13.6.2014 bylo do definice spotřebitele v § 13 zákona Bürgerliches Gesetzbuch (dále jen BGB) zavedeno slovo „überwiegend“ – „převyšovat“.⁸ Na rozdíl od české definice je dle německé právní úpravy „spotřebitelem každá fyzická osoba, která jedná za účelem, který převyšuje jeho podnikatelskou činnost či jeho rámec samostatného výkonu povolání“. Zkonkrétněním definice byl kodifikován již dřívější názor na problematiku tzv. „dual use“, tedy právní jednání částečně se spotřebitelským a částečně s podnikatelským charakterem.⁹ Takto vymezená definice zajistí usnadní spory u „dual use“, tedy kdy lze ještě fyzickou osobu považovat za spotřebitele či již za podnikatele, resp. podle naší právní úpravy, zda osoba jedná mimo svou podnikatelskou činnost či mimo rámec samostatného výkonu povolání. Příkladem „dual use smlouvy“ může být kupní smlouva uzavřená advokátem, jejíž předmětem je notebook, který advokát hodlá užívat jak pro své pracovní účely, tak jej bude využívat jeho rodina doma pro soukromé účely. Bude-li převažovat soukromý účel, bude advokát dle německého práva považován za spotřebitele. Při použití gramatické interpretace české zákonné definice spotřebitele by advokát, podle našeho názoru, za spotřebitele považován být neměl, neboť nekoupil zboží čistě pro účel, který je „mimo“ rámec jeho samostatného výkonu povolání. Při

---

⁵ Důvodová zpráva k § 419

⁶ ŠVESTKA, DVOŘÁK, FIALA *Občanský zákoník. Komentář, Svazek I* § 419 s.

⁷ HULMÁK in LAVICKÝ *Občanský zákoník I. Obecná část* § 419 s. 1598

⁸ Edelmann in *Assmann/Schütze*, Handbuch des Kapitalanlagerechts § 13 Rn. 14

⁹ Spindler in *Spindler/Schuster* Recht der elektronischen Medien - BGB § 13 Rn. 3

použití výkladu teleologického lze dojít ke stejnému závěru, jako podle německé úpravy a to s přihlédnutím na stávající judikaturu Evropského soudního dvora.¹⁰

cc) O fyzické osobě jako spotřebiteli můžeme dále mluvit pouze tehdy, pokud jedná s podnikatelem či osobou, která nevykonává podnikatelskou činnost, ale je za podnikatele považována dle § 420 odst. 2 OZ. Může ovšem nastat situace, kdy spotřebitel jedná s fyzickou osobou – nepodnikatelem, nicméně dotyčná osoba se na podnikání již připravuje a jednání činí za účelem obchodu, který teprve začne provozovat v budoucnosti, z tohoto důvodu lze i tuto osobu ve vztahu ke spotřebiteli považovat za podnikatele.¹¹ Za jednání s podnikatelem se nepovažuje pouze uzavření smlouvy, spadá tam již i předsmluvní jednání či prosté získávání informací o podnikateli a jeho činnosti.¹²

Člověk se stává spotřebitelem naplněním všech výše zmíněných znaků, a to nehledě na jeho skutečné zkušenosti a znalosti.

1.2. Podnikatel

Nejprve je třeba si uvědomit, že v českém právním řádu nemá pojem podnikatel význam jen pro spotřebitelské právo, ale jedná se zejména o důležitý pojem práva obchodního. Rozdílně je tomu v německém právním řádu, který pojem podnikatel tak, jak je vymezený v BGB, upravuje čistě pro potřeby spotřebitelského práva.

Pojem podnikatel je možné označit za párový pojem k pojmu spotřebitele, neboť nelze prohlásit jednu ze smluvních stran za spotřebitele, pokud na straně druhé nestojí podnikatel. Podnikatelem může být jak fyzická tak, na rozdíl od spotřebitele, právnická osoba. Vymezení pojmu podnikatel je obsaženo v § 420 a § 421 OZ. Tyto definice lze označit za definice obecné, neboť OZ na několika jiných místech dále pracuje s podnikatelem majícím specifické vlastnosti, jak je tomu například v § 1315 OZ.¹³

Aby osoba mohla být označena za podnikatele, musí být splněny určité zákonné předpoklady. Materiální kritéria podnikatele nalezneme v § 420 OZ, který v odst. 1 stanovuje jednotlivé základní znaky, kterými jsou samostatnost, výkon výdělečné činnosti na vlastní účet, na vlastní odpovědnost, za účelem

---

¹⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 20. ledna 2005 ve věci C-464/01 Johann Gruber proti Bay Wa AG

¹¹ HULMÁK in LAVICKÝ *Občanský zákoník I. Obecná část* § 419 s. 1600

¹² SELUCKÁ *Koupě a prodej* s. 21

¹³ LASÁK in LAVICKÝ *Občanský zákoník I. Obecná část* § 420 s. 1607

dosažení zisku, se záměrem činit tak soustavně, a to živnostenským nebo obdobným způsobem. Uvedený výčet je nutné splnit kumulativně. Avšak existují i osoby, které nenaplnují veškeré uvedené znaky, přesto jsou označeny za podnikatele, neboť splňují formální kritérium zápisu do obchodního rejstříku.¹⁴

Pro účely širší ochrany spotřebitele byla definice podnikatele rozšířena v § 420 odst. 2 OZ i na osoby, které uzavírají smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu povolání a na osoby, které jednájí jménem nebo na účet podnikatele. Tedy spotřebitel by měl být chráněn i při styku s osobami, kterým nejde primárně o zisk a nemají ani statut podnikatele ve vztahu k dotyčné činnosti, jako je tomu např. při poskytování veřejné služby nebo při obecně prospěšné činnosti.¹⁵

Do kategorie samostatného výkonu povolání se řadí tzv. svobodná povolání, která nepodléhají živnostenskému oprávnění.¹⁶ Mezi svobodná povolání se řadí například lékaři, architekti či umělci.¹⁷ V České republice kategorie označená jako svobodná povolání není, ačkoli se toto označení někdy používá. V našem právním řádu se mnohdy jedná o výkon podnikatelské činnosti na základě zvláštního oprávnění a i u nás sem spadají povolání lékařů, advokátů či architektů.¹⁸

Při ochraně proti osobě jednájíjí jménem podnikatele se lze zcela ztotožnit s názorem Jana Lasáka, že ochrana platí i proti osobě, která jedná jménem podnikatele neoprávněně. Dotyčná osoba tímto právním jednáním zaváže pouze sama sebe a i přesto, že nemusí být podnikatelem, lze tento vztah považovat za vztah spotřebitele a podnikatele. Vzhledem k tomuto vzniknou smluvním stranám práva a povinnosti jako u řádného právního jednání mezi spotřebitelem a podnikatelem.¹⁹ Toto lze považovat za zcela korektní ochranu spotřebitelovy dobré víry, neboť nemohl vědět ani předpokládat, že osoba, se kterou jedná, k tomuto nemá řádné oprávnění.

---

¹⁴ LASÁK in LAVICKÝ *Občanský zákoník I. Obecná část* § 420 s. 1607-1608

¹⁵ Důvodová zpráva k § 420 - 422

¹⁶ Spindler in Spindler/Schuster *Recht der elektronischen Medien - BGB § 14 Rn. 2*

¹⁷ KUNTZE *Bin ich Verbraucher oder doch Unternehmer?*

¹⁸ HULMÁK in LAVICKÝ *Občanský zákoník I. Obecná část* § 419 s 1598

¹⁹ LASÁK in LAVICKÝ *Občanský zákoník I. Obecná část* § 420 s. 1610

1.3. Spotřebitelské smlouvy

„Smlouva je dvoustranné či vícestranné právní jednání, které vzniká konsenzem čili úplným a bezpodmínečným přijetím návrhu na uzavření smlouvy.“²⁰

Za spotřebitelskou smlouvu lze označit smlouvu, kterou uzavře na jedné straně spotřebitel a na druhé straně podnikatel. Spotřebitelské smlouvy nelze považovat za speciální typ smluv, jako například smlouvu kupní či smlouvu o dílo, z toho plyne, že spotřebitelskou smlouvou může být víceméně jakákoliv smlouva.²¹ Pojem spotřebitelské smlouvy byl používán předchozí právní úpravou, nový občanský zákoník tento pojem již nepoužívá, místo toho užívá označení „Zvláštní ustanovení o smlouvách uzavíraných se spotřebitelem“. Z toho vyplývá, že se jedná o obecná ustanovení zahrnující všechny typy smluv, jejichž smluvními stranami jsou podnikatel a spotřebitel. Hlavním elementem jsou tedy strany smlouvy, nikoli smluvní typ.²² Vzhledem k tomu, že označení „spotřebitelské smlouvy“ je v právní obci silně zakořeněné a kratší, bude v rámci této práce tento pojem používán.

1.4. Smlouva sjednaná distančním způsobem

Smlouva uzavřená distančním způsobem, či někdy označována také jako smlouva sjednávaná prostřednictvím prostředku komunikace na dálku, je smlouva uzavřená výhradně s použitím alespoň jednoho prostředku komunikace na dálku, kdy podstatným faktorem je současná fyzická nepřítomnost smluvních stran - podnikatele a spotřebitele.²³

Zákonnou definici prostředku komunikace na dálku můžeme nalézt v § 1820 odst. 1 OZ, který jej definuje jako „komunikační prostředek, který umožňuje uzavřít smlouvu bez současné fyzické přítomnosti stran“. Stávající právní úprava již neobsahuje ani demonstrativní výčet těchto prostředků tak, jak byl obsažen v § 53 odst. 1, zákona č. 40/1964, občanský zákoník (dále jen SOZ). Přesto lze z tohoto i nadále vycházet a řadit mezi prostředek komunikace na dálku zejména neadresovaný i adresovaný tisk, typový dopis, reklamu v tisku s objednávkovým tiskopisem, katalog, telefon, rozhlas, elektronickou poštu, fax, televizi či veřejnou komunikační síť. V dnešní moderní době je dle mého názoru

²⁰ DVOŘÁK, ŠVESTKA, ZUKLÍNOVÁ *Občanské právo hmotné* s. 168

²¹ NOVOTNÝ *Smluvní právo* s.57

²² TOMANČÁKOVÁ *Smlouvy uzavírané se spotřebitelem*

²³ ŠVESTKA, SPÁČIL, ŠKÁROVÁ, HULMÁK *Občanský zákoník: komentář* § 53 s. 478

nejrozšířenějším a stále častěji vyhledávanějším prostředkem komunikace na dálku internet.

U smlouvy sjednané distančním způsobem, stejně jako například i u smluv uzavřených mimo provozovnu, je spotřebiteli poskytnuta ještě větší ochrana, než je tomu tak u jiných typů spotřebitelských smluv.²⁴ Zapříčiněno je to absencí fyzické přítomnosti smluvních stran při uzavření smlouvy.

Aby se jednalo o smlouvu uzavřenou prostředkem komunikace na dálku, je nutné používání prostředku komunikace na dálku minimálně do okamžiku, kdy je spotřebitel smlouvou vázán, tj. přijme nabídku či nabídku sám navrhne. Zároveň není vyžadováno použití výhradně jednoho prostředku komunikace v rámci procesu uzavření smlouvy, ale smluvní strany mohou využít více druhů těchto prostředků.²⁵

O distanční smlouvy se nejedná v následujících případech. Za prvé pokud podnikatel se spotřebitelem sjednají obsah smlouvy řádně v obchodních prostorách podnikatele a pouze následně použitím prostředků komunikace na dálku dojde k přijetí nabídky. Dále se nejedná o distanční smlouvu v případě, že spotřebitel si pomocí prostředku komunikace na dálku zboží či službu pouze zarezervuje, poté ovšem smlouvu uzavře bez jeho použití. Posledním příkladem je situace, kdy sjednání smlouvy je sice zahájeno prostředkem komunikace na dálku, avšak spotřebitel se posléze zavazuje v obchodních prostorách podnikatele.²⁶ O distanční smlouvy se zde nejedná zejména proto, že chybí výhradní používání prostředku komunikace na dálku až do okamžiku závazání se spotřebitelem smlouvou.

1.5. Kupní smlouva

Kupní smlouva je smluvním typem, kterým prodávající převádí vlastnické právo k movité či nemovité věci na kupujícího a činí takto za úplat. Formulace kupní smlouvy se od předchozí právní úpravy v SOZ příliš nezměnila. Vzájemná práva a povinnosti určující kupní smlouvu jsou vymezeny v § 2079 odst. 1 OZ, který říká, že *„kupní smlouvou se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu nabyt vlastnické právo k ní, a kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu.“* Z tohoto vyplývá, že se jedná o synallagmatickou úplatnou smlouvu, jejímiž

²⁴ NOVOTNÝ *Smluvní právo* s.60

²⁵ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1824 s. 525

²⁶ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1824 s. 525

pojmovými znaky jsou kupní cena a předmět koupě.²⁷ Kupní smlouva má jak obligační tak i věcněprávní účinky. Německé právo oproti tomu přiznává kupní smlouvě pouze účinky obligační, neboť splnění je považováno díky tzv. *Trennungsprinzip* a *Abstraktionsprinzip* za samostatné právní jednání.²⁸

---

²⁷ HENDRYCH *Právní slovník* - Kupní smlouva v občanském právu

²⁸ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § s. 6

2. Právní úprava spotřebitelských smluv

2.1. Podstata právní úpravy

Již od nepaměti dochází mezi lidmi k nejrůznějším obchodům. Z tohoto důvodu mají lidé snahu tyto vztahy regulovat a zavést účinný systém ochrany. Generální advokátka Verica Trstenjak se k této problematice výstižně vyjádřila takto: „*Již řecká a římská mytologie věnuje zvláštní pozornost obchodu a s ním související otázce ochrany stran podílejících se na výměně plnění, pro které by se dnes použilo označení podnikatel a spotřebitel. K ochraně obchodníků a jejich odběratelů byli dokonce vzýváni bohové. V řecké mytologii tak byl Hermes (a v římské mytologii Merkur) ochráncem obchodníků, jakož i dopravy, pocestných a pastýřů. V dnešní době již spotřebitelé a obchodníci nejsou chráněni v první řadě bohy, nýbrž pozemskými zákony a soudy. Tyto by měly přiměřeně zohlednit a uvést do vzájemného souladu jak zájmy spotřebitelů, tak zájmy obchodníků.*“²⁹

Hlavním důvodem právní úpravy spotřebitelských smluv je, že spotřebitel je v rámci závazkového právního vztahu považován za laika. Neoplývá tedy potřebnými odbornými vlastnostmi a nelze u něj ani předpokládat dostatek zkušeností tak, jako se očekává u podnikatele, profesionála v oblasti svého podnikání. Ten, jakožto osoba ve svém oboru fundovaná, má či by alespoň měl mít veškeré potřebné znalosti i řadu zkušeností ohledně fungování trhu.³⁰ Cílem právní úpravy spotřebitelských smluv je tedy tuto nerovnováhu mezi podnikatelem a spotřebitelem narovnat a tímto docílit dosažení obsahu zásady rovnosti stran. Z tohoto důvodu je spotřebiteli při právním jednání poskytována zvýšená ochrana.

Pod definici spotřebitele a tedy i zákonnou ochranu spotřebitele ovšem mohou v určitých případech spadat i lidé, kteří znalosti i zkušenosti mají a tedy reálně nejsou „slabší stranou“. Příkladem mohou být podnikatelé, kteří ale nakupují zboží čistě po své soukromé účely a tedy jako podnikatelé v kontraktaci nevystupují.

U kupních smluv uzavřených se spotřebitelem distančním způsobem je právní ochrana spotřebitele ještě více zesílena, neboť zde nemá spotřebitel stejné podmínky nákupu, jako by měl při nákupu zboží v kamenném obchodě. Příkladem může být možnost pohlédnout si zboží, vyzkoušet funkčnost zboží či

---

²⁹ Stanovisko generální advokátky – Trstenjak

³⁰ NOVOTNÝ *Smluvní právo* s. 57

případné vysvětlení a otázky položené prodejci. Z toho důvodu je zde kladen důraz na vyšší ochranu poskytnutou spotřebiteli tak, aby byl co nejlépe vykompenzován tento nedostatek.

2.2. Vývoj právní ochrany spotřebitele

Ochrana kupujících probíhá na našem území již celou řadu století. Prodejci bývali na tržištích kontrolováni, zda kupujícího nešidí a to zejména pomocí špatné míry nebo vah. Ba dokonce i kvalita prodáváného zboží byla cílem kontrol na tržištích. Dnešní podoba ochrany kupujících - spotřebitelů je ovlivněna především legislativou Evropské unie.

Počátek ochrany spotřebitele v rámci Evropských společenství (dále „ES“) se datuje k roku 1972, kdy se uskutečnil summit na úrovni nejvyšších představitelů států a vlád členských států ES, který žádal, aby byly učiněny kroky k posílení ochrany spotřebitele a učiněna opatření k jeho ochraně. Jádrem právní ochrany spotřebitele bylo později stanoveno v čl. 129a Smlouvy o Evropské unii. Česká republika se Evropskou dohodou o přidružení uzavřenou mezi Českou republikou a členskými státy ES dne 4. 10. 1993 zavázala k plnému přizpůsobení systému ochrany spotřebitele, tak jak byl stanoven ES. V rámci Evropské unie se postupně vytvořila široká síť legislativy na ochranu spotřebitelů, která je do členských států rozšiřována především pomocí směrnic.³¹ Pro účely této diplomové práce má význam směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES ze dne 25. května 1999 o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží (dále „směrnice 1999/44/ES“), nicméně za nejpodstatnější lze označit směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. 10. 2011 o právech spotřebitelů (dále jako „směrnice 2011/83/EU“).

2.2.1. Směrnice 2011/83/EU

Dne 8. 10. 2008 předložila Evropská komise návrh směrnice o právech spotřebitelů jakožto výsledek přezkumu oblasti ochrany spotřebitele, který proběhl v roce 2004.³² Dne 23. 6. 2011 byla směrnice 2011/83/EU schválena Evropským parlamentem, dne 10. 10. 2011 přijata Radou a dne 22. 11. 2011 zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie jako Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů,

---

³¹ KNAPPOVÁ, ŠVESTKA, DVOŘÁK *Občanské právo hmotné* s.42-43

³² *Gieseemann/Schwab Die Verbraucherrechte-Richtlinie EZW*, S. 253

kteřou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES.³³ Cílem směrnice 2011/83/EU je zvýšení ochrany spotřebitelů a zlepšení fungování vnitřního trhu pro obchody mezi podnikateli a spotřebiteli.³⁴ Přijetí směrnice 2011/83/EU tedy zapříčinilo mnoho změn v oblasti distančních smluv, neboť tato směrnice zrušila předchozí směrnici 97/7/ES³⁵ upravující smlouvy uzavřené distančním způsobem.

Hlavní změna spočívá v jiném pojetí principu harmonizace směrnice s právními řády členských států. Všechny směrnice Evropské unie byly od roku 1999 založeny na principu minimální harmonizace, vyjma směrnice Rady 85/374/EHS o odpovědnosti za vadné výrobky. Princip minimální harmonizace spočívá v tom, že byl směrnici určen minimální standard ochrany spotřebitele, který musel být státy zachován, nicméně dále bylo členským státům umožněno volné pole působnosti ve stanovení standardů ochrany.

To samozřejmě přispělo k citelným rozdílům na poli ochrany spotřebitelů v členských státech.³⁶ Rozštěpení právní úpravy v členských státech vedlo k významnému omezení obchodu na vnitřním trhu, tedy na místě, kde se podnikatel se spotřebitelem setkávají. Docházelo také k podkopávání spotřebitelovy právní jistoty.³⁷

Směrnice 2011/83/EU je oproti tomu postavena na zásadě plné harmonizace, což pro členské státy znamená, že jsou povinni se plně držet standardů ochrany uvedených ve směrnici. Odchýlení je možné pouze v případě, že je směrnici v některé oblasti dovoleno.³⁸ Díky maximální harmonizace směrnice je spotřebitelům poskytnuta větší ochrana a byl jim, tak jako i podnikatelům, zjednodušen přeshraniční obchod.³⁹

Článek 28 směrnice 2011/83/EU stanovil pro členské státy povinnost provedení směrnice do národního právního řádu do 13. 12. 2013. Do českého právního řádu byla směrnice implementována díky OZ a nařízení vlády 363/2013 Sb., o vzorovém poučení o právu na odstoupení od smluv uzavřených distančním

³³ Müller Neues Widerrufsrecht 2014 www.it-recht-kanzlei.de

³⁴ <http://www.bundesgerichtshof.de/DE/Bibliothek/GesMat/WP17/V/VerbraucherrechteRL.html>

³⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku

³⁶ Micklitz/Rott in Dausen Handbuch des EU Wirtschaftsrechts Rn. 89

³⁷ Odůvodnění bod č. 6 směrnice 2011/83/EU

³⁸ Müller Neues Widerrufsrecht 2014 www.it-recht-kanzlei.de

³⁹ Schwab Arbeitsdokument über den Vorschlag für VRRRL www.europarl.europa.eu S.2

způsobem nebo mimo obchodní prostory a vzorovém formuláři pro odstoupení od těchto smluv (dále jako „nařízení vlády 363/2013 Sb.“).

2.3. Dualismus české právní úpravy

Právní ochranu spotřebitele můžeme v našem právním řádu najít jak v oblasti soukromoprávní, tak v oblasti veřejnoprávní. Oblasti ochrany nelze od sebe zcela oddělit, neboť pro řádné fungování ochrany spotřebitele je důležité, aby se obě tyto oblasti vzájemně prolínaly a dohromady tvořily ucelený komplex ochrany spotřebitele.

Soukromoprávní ochranu spotřebiteli poskytuje v našem právním řádu především občanský zákoník. Mezi hlavní prameny veřejnoprávní ochrany patří zejména ZOS. V rámci veřejnoprávní ochrany je nejdůležitějším faktorem veřejný zájem. V případě porušení veřejnoprávní ochrany spotřebitele je stanovení postihu přenecháno správním orgánům, kdežto při porušení soukromoprávního předpisu následuje postih z oblasti soukromého práva.⁴⁰ V současné době dle našeho názoru mnoho českých spotřebitelů rezignuje při vynucování ochrany svých práv, ať už z oblasti veřejného či soukromého práva. Řízení před obecnými soudy je mnohdy drahé a zdlouhavé, proto případné žaloby spotřebitel častokrát raději nechá tzv. plavat.⁴¹ Ani v oblasti veřejného práva nedochází mnohdy k významným postihům podnikatelů, například při postihu formou pokut, které nebývají zrovna vysoké.⁴²

2.4. Aktuální právní úprava spotřebitelských smluv v občanském zákoníku

Jak již bylo řečeno výše, občanský zákoník je nejdůležitějším předpisem pro soukromoprávní ochranu spotřebitelů. Už samotné oddíly dílu 4 první hlavy části čtvrté OZ nám znázorňují tři hlavní oblasti úpravy spotřebitelských smluv. První oddíl zakotvuje obecná ustanovení, to znamená ustanovení, která platí pro veškeré typy smluv uzavřených mezi podnikatelem a spotřebitelem. Druhý a třetí oddíl již upravují zvláštní typy spotřebitelských smluv, při kterých je potřeba ochrany spotřebitele ještě zesílena. Druhý oddíl se věnuje distančním smlouvám a smlouvám uzavíraným mimo obchodní prostory, třetí oddíl se zabývá smlouvami

---

⁴⁰ KANDA, MATĚJKA *Pocita Martě Knappové k 80. Narozeninám* s. 160-161

⁴¹ SELUCKÁ in ONDŘEJ *Spotřebitelské smlouvy a ochrana spotřebitele* s. 3

⁴² Výsledky kontrol ČOI

o dočasném užívání ubytovacího zařízení a jiných rekreačních službách, jinak také označovaných jako time-sharing.

Pro účely této diplomové práce je nejpodstatnější oddíl druhý doplněný subsidiárně oddílem prvním, do kterých byla transponována směrnice 2011/83/EU. Správnost provedení směrnice 2011/83/EU je u některých ustanovení sporná a některými členy právnické obce je implementace směrnice 2011/83/EU považována dokonce za velice nezdařilou.⁴³ Osobně nepovažujeme implementaci směrnice za „velice nezdařilou“, nicméně přesto se zákonodárce dle našeho názoru několika chyb při implementaci dopustil. Tyto chyby budou reflektovány vždy v té které konkrétní části diplomové práce, která se bude zabírat problematikou, jejíž ustanovení lze považovat za chybná.

---

⁴³ Např. AUJEZDSKÝ *Chyba v implementaci směrnice*

3. Náležitosti a proces uzavření distanční kupní smlouvy se spotřebitelem

3.1. Informační povinnost

Aktuální právní úpravu informační povinnosti, kterou je zatížen prodávající resp. podnikatel, můžeme nalézt v části čtvrté, relativní majetková práva, hlavě I. dílu 4. OZ. Stávající úprava nese podobu informační povinnosti vymezené směrnicí 2011/83/EU. Občanský zákoník není ovšem jediným právním předpisem upravujícím informační povinnost v našem právním řádu. Je zde důležitá provázanost na ZOS, který taktéž obsahuje úpravu informační povinnosti. Spotřebitel tedy musí být seznámen jak s úpravou v OZ, tak s úpravou v ZOS, neboť tyto neupravují naprosto shodná práva.

Získání dostatečného množství informací je předpokladem k uzavření každé smlouvy. To ostatně vyjadřuje již dávná zásada *emptor curiosus esse debet* (každá ze smluvních stran si má před uzavřením smlouvy zajistit dostatek informací).⁴⁴ Informační povinnost patří ke klíčové ochraně spotřebitele při uzavírání smluv s podnikatelem. Hlavní účel informační povinnosti je zřejmý, spotřebitel by měl mít k dispozici veškeré možné informace, aby se mohl kvalifikovaně rozhodnout, zda do kontraktu vstoupí či nikoli. V dnešní moderní době je člověk zahlcen informacemi a to může zapříčinit, že je spotřebitel informacemi natolik přesycen, že již není ochoten vynaložit dostatek času na seznámení se s dalšími. Nezřídka se tedy může stát, že spotřebitel rezignuje a pouze odsouhlasí seznámení se s informacemi, aniž by si je v reálu vlastně vůbec přečetl.⁴⁵ Nutno dodat, že se leckdy není čemu divit, vzhledem k tomu, že někteří podnikatelé jsou schopní z informační povinnosti vytvořit sáhodlouhý elaborát o několika stranách. Domníváme se, že spousta spotřebitelů využívá například prostředí internetu k nákupu zejména z toho důvodu, že jim tento způsob nákupu ušetří čas a nejsou proto ochotni zdržovat se čtením navíc.

Spotřebitel je v rámci informační povinnosti informován o svých právech a povinnostech, získává potřebné faktické, právní i ekonomické poznatky o chystané transakci a zároveň lze říci, že řádně splněnou a ze strany spotřebitele

---

⁴⁴ VLČEK *Co všechno musí vědět spotřebitel dnes a po 1.1.2014?*

⁴⁵ SELUCKÁ in ONDŘEJ *Spotřebitelské smlouvy a ochrana spotřebitele* s. 32

přečtenou informační povinností lze předcházet eventuálním budoucím sporů o obsah práv a povinností stran smlouvy.⁴⁶

Důležitým faktorem u informační povinnosti je jasnost a srozumitelnost sdělení. Posuzují se jak formální, tak obsahové okolnosti sdělení. Význam jasného a srozumitelného sdělení po formální stránce nastínil i Ústavní soud ve svém nálezu, když uvedl, že: „*Text spotřebitelské smlouvy, obzvláště jedná-li se o smlouvu formulářovou, má být pro průměrného spotřebitele dostatečně čitelný, přehledný a logicky uspořádaný. Například smluvní ujednání musí mít dostatečnou velikost písma, nesmějí být ve výrazně menší velikosti než okolní text, nesmějí být umístěna v oddílech, které vzbuzují dojem nepodstatného charakteru.*“⁴⁷ Po obsahové stránce je zejména důležité, aby bylo sdělení srozumitelné i osobě mající rozum průměrného člověka. Pro pochopení obsahu sdělení se nepředpokládá žádná specifická odborná znalost či nutnost použití komplikovaných výkladů.⁴⁸ Podnikatelé by se proto v zájmu zachování srozumitelnosti a jasnosti sdělení měli vyvarovat používání složitých terminologických výrazů vůči spotřebitelům.

Nelze ani odhlédnout od skutečnosti, že ustanovení na ochranu spotřebitele jsou kogentní⁴⁹ a případné odchýlení se nemá žádný právní účinek. Stejně platí pro případy, kdy se spotřebitel vzdá svého zvláštního práva.⁵⁰

Co se týká jazyka, ve kterém má být informační povinnost provedena, český zákonodárce v § 1811 OZ pouze stanovil, že se musí jednat o jazyk, ve kterém je smlouva uzavírána. Tímto se předpokládá, že spotřebitel je dostatečně jazykově zdatný pochopit sdělované informace, byť by byly poskytnuté v cizím jazyce, a to vzhledem ke skutečnosti, že je schopný v daném jazyce uzavřít samotnou smlouvu. Dle bodu č. 15 odůvodnění směrnice 2011/83/EU jsou jazykové požadavky jednou z mála oblastí, na které se ve směrnici nepoužije princip plné harmonizace a státům je zde ponechána volnost ve vnitrostátní úpravě. Byť OZ nepředepisuje pro sdělení užití jazyka českého, činí tomu tak v případech uvedených v §11 odst. 1 ZOS.

Informační povinnost lze kvalifikovat dle dvou základních hledisek. Prvně se může jednat o informační povinnost obecnou – tedy vztahující se na veškeré smlouvy uzavřené se spotřebitelem a dále na informační povinnost specifickou či

⁴⁶ SELUCKÁ *Koupě a prodej* s. 7

⁴⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11

⁴⁸ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1811 s. 410

⁴⁹ § 1812 odst. 2 OZ

⁵⁰ BEZOUŠKA, PIECHOWICZOVÁ *Nový občanský zákoník: nejdůležitější změny* s. 241

speciální, která se vztahuje jen na smlouvy uzavřené určitým způsobem, jako je tomu například u distančních smluv. Druhým kritériem členění je čas, kdy musí být informační povinnost vykonána. Dle tohoto kritéria dělíme informační povinnost na předmluvní, smluvní, resp. vztahující se k okamžiku uzavření smlouvy, a po uzavření smlouvy.⁵¹

Předmluvní informační povinnost je z našeho pohledu pro spotřebitele nejpodstatnější, a proto jí bude věnována samostatná podkapitola.

Za hlavní bod informační povinnosti vztahující se k okamžiku uzavření smlouvy, který je významným pro distanční kupní smlouvu, bychom označili informaci prodávajícího o vadách věci, o nichž ví. Další důležité informace, jako například potvrzení rozsahu práv z odpovědnosti za vady, pokud si jej spotřebitel vyžádá, se vztahují většinou ke koupi zboží v obchodě a nejsou pro význam této práce dostatečně relevantní.⁵² Do informační povinnosti po uzavření smlouvy lze zařadit dodatečné doplnění minimální předmluvní informační povinnosti, neboť tato má být doplněna do doby, než se začne s plněním. Dále do této kategorie spadá informační povinnost kupujícího o výskytu vady a o volbě práva při tomto výskytu dle § 2106 OZ a § 2112 OZ.

3.1.2. Předmluvní informační povinnost

Právní úpravu předmluvní informační povinnosti nalezneme v § 1811 a § 1820 OZ. To, že se jedná o informační povinnost předmluvní, lze dovodit z dikce zákona, který v obou paragrafech shodně uvádí, že informace „*sdělí podnikatel spotřebiteli v dostatečném předstihu před uzavřením smlouvy nebo před tím, než spotřebitel učiní závaznou nabídku.*“

3.1.2.1. Obecná informační povinnost

Informační povinnost vztahující se na všechny spotřebitelské smlouvy je upravena v § 1811 OZ. V odst. 2 tohoto paragrafu zákonodárce vytyčuje konkrétní přehled základních informačních povinností podnikatele, jako například informace o své totožnosti, ceny zboží, způsobu platby či nákladů na dodání. Seznam informací uvedený v § 1811 OZ je transpozicí čl. 5 směrnice 2011/83/EU.

---

⁵¹ SELUCKÁ in TICHÝ *Spotřebitelská kupní smlouva* s. 77

⁵² SELUCKÁ in TICHÝ *Spotřebitelská kupní smlouva* s. 82

Zákon výslovně umožňuje, aby některé informace byly zřejmé ze souvislostí, to znamená, že je nemusí podnikatel aktivně sdělovat. Například se může jednat o totožnost podnikatele. U ostatních informací se vyžaduje aktivní přístup ze strany podnikatele.⁵³

3.1.2.1.1. Výjimky z obecné informační povinnosti

Jak již bylo řečeno výše, vztahuje se úprava § 1811 OZ na veškeré spotřebitelské smlouvy, tedy i například na kupní smlouvu uzavřenou v kamenném obchodě, jejímž předmětem je jeden rohlík. Bylo by jistě proti veškeré logice a účelu informační povinnosti, pokud by byl podnikatel i v takovém případě nucen poskytnout veškeré zákonem taxativně uvedené informace. Pro tyto případy vymezil zákonodárce v § 1811 odst. 3 OZ dvě výjimky, kdy není podnikatel povinen učinit povinné sdělení vůči spotřebiteli.

Prvně se jedná o smlouvy uzavřené za účelem tzv. každodenního života, pokud má dojít k vzájemnému plnění bezprostředně po uzavření smlouvy, viz příklad s nákupem rohlíku. Otázkou zůstává, co všechno je možné považovat ještě za záležitost každodenního života a co již nikoli. Jistě v tomto případě nebylo úmyslem zákonodárce zachytit pouze právní jednání činěná doslova každý den, a proto musím souhlasit s Pelikánovou a Pelikánem, kteří za záležitost každodenního života již nepovažují např. nákup pračky.⁵⁴

Druhou výjimku z informační povinnosti tvoří smlouvy o dodání digitálního obsahu, pokud byl dodán na hmotném nosiči. V tomto případě máme za to, že udělal zákonodárce při provádění směrnice 2011/83/EU chybu, resp. narušil princip plné harmonizace směrnice, neboť tato v bodě č. 19 odůvodnění uvádí, že „*pokud je digitální obsah poskytnut na hmotném nosiči, jako jsou disky CD či DVD, měl by být považován za zboží ve smyslu této směrnice.*“ V textu směrnice není nadále uvedena výjimka z informační povinnosti pro tento druh smluv, ba naopak komunitární zákonodárce v čl. 5 směrnice 2011/83/EU zdůrazňuje, že informační povinnost platí i pro smlouvy týkající se digitálního obsahu, který není poskytnut na hmotném nosiči. U této výjimky je česká právní úprava tedy ve zjevném rozporu s úpravou unijní.

---

⁵³ SELUCKÁ *Koupě a prodej* s. 10

⁵⁴ ŠVESTKA, DVOŘÁK, FIALA *Občanský zákoník. Komentář. Svazek V.* § 1812 s. 185

3.1.2.2. Speciální informační povinnost

Jak již bylo uvedeno výše, za speciální (někdy též označovanou jako specifickou či konkrétní) informační povinnost lze považovat informační povinnost vztahující se jen k zákonem vymezeným typům smluv. Česká právní úprava tuto povinnost stanovila v § 1820 OZ pro smlouvy uzavřené pomocí alespoň jednoho prostředku komunikace na dálku a dále pro smlouvy uzavřené mimo prostory obvyklé pro podnikatelské podnikání. Oproti předchozí právní úpravě je nyní sjednocena informační povinnost pro distanční smlouvy a pro smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory.

U těchto forem uzavření smlouvy není podnikatel zproštěn obecné informační povinnosti uvedené v § 1811 OZ, ale je povinen spotřebiteli poskytnout informace obsažené jak v § 1811 odst. 2 OZ, tak v § 1820 odst. 1 OZ. Toto vyplývá pro distanční smlouvy z § 1824 OZ a pro smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory z § 1828 OZ.

I § 1820 OZ je projevem implementace směrnice 2011/83/EU do českého právního řádu. Rozdílně od směrnice český zákonodárce zvolil možnost odkazu na obecnou informační povinnost uvedenou v § 1811 OZ namísto uvedení základních informací např. o ceně či totožnosti podnikatele v § 1820 OZ. Směrnice 2011/83/EU takto nečiní a striktně odlišuje informační povinnost pro smlouvy jiné než uzavřené na dálku nebo mimo obchodní prostory. V tomto ohledu považují unijní úpravu za lépe zvolenou a to zejména vzhledem k větší přehlednosti a ucelenosti pro spotřebitele. Přenesením rozdělení informační povinnosti tak, jak je tomu ve směrnici 2011/83/EU, by se český zákonodárce mohl vyhnout i drobným chybám při její implementaci. Příkladem může být implementace čl. 5 bodu 1 písm. b) a čl. 6 bodu 1 písm. b), c) směrnice 2011/83/EU do § 1811 odst. 2 písm. a) OZ, kdy směrnice jako povinný údaj, který musí podnikatel spotřebiteli sdělit při uzavírání smluv na dálku nebo mimo obchodní prostory, uvádí telefonní číslo podnikatele. Zákonodárce se avšak nejspíše při implementaci držel pouze čl. 5 směrnice 2011/83/EU, tedy informační povinnosti pro smlouvy jiné než uzavřené na dálku nebo mimo obchodní prostory, kde je telefonní číslo uvedeno pouze jako možnost, jak podnikatele identifikovat, nikoli povinná informace.

Naproti tomu německá právní úprava následuje směrnici 2011/83/EU v jejím rozdělení informační povinnosti a obsahuje tedy zvlášť jak informační povinnost pro smlouvy jiné než uzavřené na dálku nebo mimo obchodní prostory,

obsaženou v čl. 246 Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (dále jako EGBGB), tak informační povinnost pro smlouvy uzavřené na dálku a mimo obchodní prostory, která je upravena v č. 246a EGBGB. Německý zákonodárce vesměs u obou informačních povinností ponechává doslovné znění směrnice 2011/83/EU. Díky tomu se například vyvaroval chyby s údajem o telefonním čísle.

Ustanovení §1820 odst. 1 OZ obsahuje poměrně dlouhý seznam informací, které je podnikatel povinen spotřebiteli sdělit. Ovšem některé z těchto informací nemusí být spotřebiteli nevyhnutelně poskytnuty, vždy záleží na obsahu té které konkrétní smlouvy. Například ne vždy bude vyžadováno zaplacení zálohy [§1820 odst. 1 písm. b)] či se nemusí pokaždé jednat o smlouvu na dobu neurčitou [§1820 odst. 1 písm. d), e)].

Výčet informací uvedený v ustanovení § 1820 odst. 1 lze rozčlenit dle svého obsahu na 4 kategorie – informace o platbách spotřebitele, o minimální závaznosti smlouvy, o odstoupení od smlouvy a o řešení sporů a dohledu.⁵⁵

Mezi informace o platbách patří informace o nákladech na prostředky komunikace na dálku, pokud se liší od základní sazby (§ 1820 odst. 1 písm. a)), například zvýšená sazba některých telefonních linek; dále informace o záloze či jiné obdobné platbě (§ 1820 odst. 1 písm. b); u smluv uzavřených na dobu neurčitou nebo jejímž předmětem je opakované plnění informaci o ceně nebo způsobu jejího určení za jedno zúčtovací období, kterým je vždy jeden měsíc, pokud je tato cena neměnná [§ 1820 odst. 1 písm. d)] a informaci o veškerých daních, poplatcích a nákladech na dodání zboží či služby [§ 1820 odst. 1 písm. e)].

Informace o minimální závaznosti je obsažena v § 1820 odst. 1 písm. c), který říká, že v případě smlouvy, jejímž předmětem je opakované plnění, musí podnikatel spotřebitele informovat o nejkratší době, po kterou bude smlouva strany zavazovat.

Bezpochyby velice důležitou kategorií jsou informace související s odstoupením od smlouvy. Tyto můžeme nalézt v § 1820 odst. 1 OZ pod písmeny f), g), h), i). Pokud spotřebiteli náleží právo na odstoupení, musí být nejprve informován o využití práva na odstoupení od smlouvy, o podmínkách, lhůtě a postupu pro uplatnění tohoto práva. Dále musí být informován o možnosti využít vzorový formulář pro odstoupení od smlouvy, o tomto bude podrobněji pojednáno v kapitole o odstoupení od distančních smluv. Spotřebitel musí být dále

---

⁵⁵ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1820 s. 507

informován o povinnosti nést náklady za navrácení zboží v případě odstoupení od smlouvy, popř. o povinnosti uhradit poměrnou část ceny u smluv, jejímž předmětem je poskytování služeb a jejichž plnění již začala a to s výslovnou žádostí spotřebitele vyslovenou vůči podnikateli na základě § 1823 OZ. Veškeré prozatím uvedené informace související s odstoupením od smlouvy může podnikatel nově sdělit pomocí vzorového poučení o možnosti o odstoupení od smlouvy, které je obsahem nařízení vlády č. 363/2013 Sb. Předchozí právní úprava možnost vzorového poučení neposkytovala. Na posledním místě musí podnikatel spotřebitele informovat o nemožnosti odstoupení od smlouvy, popřípadě o tom, za jakých podmínek spotřebiteli právo na odstoupení od smlouvy zanikne. Poslední jmenovanou povinnost český zákonodárce vztahuje pouze na smlouvy upravené v § 1837 písm. l) OZ.⁵⁶ Směrnice 2011/83/EU v čl. 6 bodu 1 písm. k) tuto povinnost stanoví pro všechny případy, kdy zákon spotřebiteli neumožňuje odstoupit od smlouvy. Stávající právní úprava tyto případy uvádí v § 1837 OZ.

Výčet povinných informací zakončuje ustanovení § 1820 odst. 1 písm. j) OZ, o řešení sporů a dohledu. Podnikatel je povinen informovat spotřebitele o existenci, způsobu a podmínkách mimosoudního vyřizování stížností spotřebitelů a to včetně údajů, zda se lze obrátit se stížností na orgán dohledu nebo státního dozoru. Zde se může jednat o situace, kdy podnikatel sám provozuje systém mimosoudního urovnání stížností spotřebitelů, například zvláštní telefonní linku či email.⁵⁷

V praxi může docházet k situacím, kdy prostředek komunikace na dálku podnikateli neumožní poskytnout veškeré informace uvedené v § 1811 odst. 2 a 1820 odst. 1 OZ, například časové omezení u televizních reklamních šotů.⁵⁸ Z tohoto důvodu zákonodárce vytyčil v § 1824 odst. 2 OZ alespoň minimální informační povinnost, kterou je i s přihlédnutím k technickým limitům daného komunikačního prostředku na dálku podnikatel povinen sdělit. Jedná se o informace o totožnosti podnikatele, označení zboží nebo služby a popis jejich hlavních vlastností, cenu zboží či služby, údaj o době trvání závazku a podmínky ukončení závazku u smluv uzavřených na dobu neurčitou, údaje o záloze,

---

⁵⁶ Smlouvy o dodání digitálního obsahu, pokud nebyl dodán na hmotném nosiči a byl dodán s předchozím výslovným souhlasem spotřebitele před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy a podnikatel před uzavřením smlouvy sdělil spotřebiteli, že v takovém případě nemá právo na odstoupení od smlouvy.

⁵⁷ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1820 s. 509

⁵⁸ Odůvodnění bod č. 36 Směrnice 2011/83/EU

informace o nejkratší době u smluv s opakovaným plněním a povinnost uhradit poměrnou část ceny v případě odstoupení od smlouvy u smlouvy, jejímž předmětem je poskytování služeb a jejichž plnění již začalo. Směrnice 2011/83/EU v čl. 8 odst. 4 oproti úpravě v OZ požaduje sdělení informace o možnosti odstoupení od smlouvy a to jak u smlouvy na dobu určitou, tak na dobu neurčitou. Absenci této informace považujeme za podstatnou chybu v implementaci, neboť dle našeho názoru a zkušeností bývá právě oblast odstoupení od smlouvy pro spotřebitele nejkomplicovanější. Zbytek povinných informací je podnikatel povinen poskytnout v textové podobě nejpozději do doby plnění.

Závěrem je nutné upozornit, že na informační povinnost u distančních smluv se nevztahují výjimky uvedené v § 1811 odst. 3 OZ a i v těchto smlouvách, jejichž obsahem by byly záležitosti každodenního života či dodání digitálního obsahu dodaného na hmotném nosiči, je podnikatel povinen spotřebitele poučit jak dle § 1811 odst. 2 OZ, tak dle § 1820 odst. 1 OZ. Uvedené plyne z § 1824 odst. 1 OZ, který odkazuje pouze na dříve uvedené dva paragrafy, avšak odkaz na § 1811 odst. 3 OZ zde není.

3.1.3. Právní následky porušení informační povinnosti

Tak jako většina ustanovení zákona by i ustanovení o informační povinnosti postrádalo smysl, pokud by při jeho porušení nehrozila podnikateli žádná sankce.

Důvodová zpráva při porušení obecné informační povinnosti, zejména nedostane-li se spotřebiteli jasného a srozumitelného sdělení, vyvozuje, že „*porušení informační povinnosti zakládá spotřebitelovo právo odstoupit od smlouvy podle následujících ustanovení za výhodnějších podmínek*“.⁵⁹ U obecné informační povinnosti dle § 1811 odst. 2 OZ nicméně zákonodárce nestanovil pro případ porušení žádné zvláštní právní následky, neboť žádné takovéto ustanovení pro porušení obecné informační povinnosti v dílu 4, hlavě I., části čtvrté OZ uvedeno není. Porušení ale může bezpochyby zapříčinit vznik povinnosti nahradit škodu dle § 2910 OZ. Není ani vyloučeno, že spotřebitel může být při sdělení podnikatele uveden v omyl nebo může být jednání podnikatele v rozporu

---

⁵⁹ Důvodová zpráva § 1811

s dobrými mravy. V obou případech se pak může jednat o právní jednání neplatné.⁶⁰

Samozřejmě i v případě speciální informační povinnosti je možné použití ustanovení o obecných právních následcích jako u obecné informační povinnosti. Nicméně pro speciální informační povinnosti zákonodárce stanovil i zvláštní právní následky při nesplnění informační povinnosti. Následky se mohou odlišovat podle toho, který údaj podnikatel spotřebiteli nesdělil žádným způsobem či sdělil nepravdivě, opožděně nebo v rozporu s § 1811 odst. 1 OZ.⁶¹ Dle § 1821 OZ je následkem nesdělení informace uvedené v § 1820 odst. 1 písm. g) OZ (tj. údaje o tom, že spotřebitel nese náklady za navrácení zboží, popř. i náklady na vrácení, jestliže zboží nemůže být vráceno pro svou povahu obvyklou poštovní cestou) odpadnutí povinnosti spotřebitele hradit podnikateli daně, poplatky nebo náklady, o kterých ho podnikatel neinformoval, tedy včetně nákladů spojených s vrácením zboží dle § 1832 odst. 3 OZ. Jiný právní následek nastane v případě neposkytnutí informace podle § 1820 odst. 1 písm. d) OZ, tj. údaj o ceně nebo způsobu jejího určení za jedno zúčtovací období. V tomto případě není spotřebitel povinen dle § 1836 odst. 1 OZ nést jakékoli náklady.

Za nejvýznamnější právní následek pozitivně dopadající na osobu spotřebitele lze označit prodloužení lhůty pro odstoupení od smlouvy dle § 1829 odst. 2 OZ. Tato situace nastane v případě, že podnikatel spotřebitele řádně neinformuje o právu odstoupit od smlouvy v souladu s § 1820 odst. 1 písm. f) OZ. Spotřebitelova lhůta na odstoupení se prodlužuje z původních čtrnácti dnů na dobu jednoho roku a čtrnácti dnů. Prodloužená lhůta může být opět zkrácena na původní délku v případě, kdy podnikatel spotřebitele v průběhu lhůty dodatečně informuje o právu na odstoupení od smlouvy. Lhůta za této situace začne běžet ode dne, kdy spotřebitel dodatečné poučení obdržel. Oproti předchozí právní úpravě je zde mnohem delší prodloužení lhůty v případě nepoučení, kdy SOZ stanovil v § 53 odst. 7 prodloužení lhůty pouze o 3 měsíce. Na druhou stranu k prodloužení lhůty došlo při absenci jakékoli informace ve sdělení dle § 53 odst. 4 a 6 SOZ. Dalším důsledkem nesprávného či chybějícího poučení o právu na odstoupení od smlouvy je dle § 1833 OZ ztráta odpovědnosti spotřebitele za snížení hodnoty zboží, které vzniklo v důsledku nakládání s tímto zbožím jinak, než je nutné s ním nakládat s ohledem na jeho povahu a vlastnosti.

---

⁶⁰ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1811 s. 413

⁶¹ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1820 s. 511

Důkazní břemeno o splnění informační povinnosti nese dle § 1839 OZ podnikatel. Podle tohoto ustanovení musí podnikatel prokázat, že spotřebiteli poskytl veškeré zákonem vymezené povinné informace.

3.2. Kontraktační proces

Za ústřední zásadu nového občanského zákoníku lze označit zásadu autonomie vůle. Tato zásada má významný vliv, neboť garantuje jedinci svobodu. Jejím projevem v oblasti závazkového práva je zakotvení smluvní svobody. Zásada smluvní svobody poskytuje stranám primárně možnost volby mezi tím, zda smlouvu uzavřou nebo neuzavřou. V případě, že se jedna smluvní strana rozhodne smlouvu uzavřít, má dále možnost svobodného výběru svého spolukontrahenta, výběru smluvního typu či obsahu smlouvy. Smluvní svoboda může být omezena pouze zákonem.⁶²

Jak již bylo uvedeno v první kapitole této práce, je pro vznik smlouvy nezbytný konsens všech smluvních stran. Kontraktační proces neboli proces uzavření smlouvy představuje sled jednotlivých kroků vedoucích k dosažení tohoto konsensu.⁶³

Kontraktační proces začíná nabídkou na uzavření smlouvy ze strany navrhovatele – oferenta. Tato nabídka je adresována oblátovi, který se v případě přijetí nabídky stane příjemcem – akceptantem. Proces je ukončen dojitím přijetí nabídky zpět navrhovateli. Ne vždy ovšem dochází při uzavření smlouvy k procesu tak, jak zde byl vymezen. K minimalizaci tohoto procesu dochází zejména při uzavření kupní smlouvy v kamenných obchodech, kde smluvní strany jednájí převážně konkludentně. Na druhé straně mohou stát rozsáhlá jednání, na jejichž konci není zcela jasné, kdo je oferent a kdo akceptant.⁶⁴

3.2.1. Oferta

Ofertu neboli nabídku lze na základě § 1732 OZ vymezit jako právní jednání směřující k uzavření smlouvy, které obsahuje podstatné náležitosti tak, aby smlouva mohla být přijata jednoduchým a nepodmíněným přijetím, a z něhož plyne vůle navrhovatele být vázán smlouvou, bude-li nabídka přijata.

---

⁶² HÁSOVÁ *Smluvní volnost v závazcích podle nového občanského zákoníku*

⁶³ HULMÁK *Uzavírání smluv v civilním právu* s. 49

⁶⁴ DVORÁK, ŠVESTKA, ZUKLÍNOVÁ *Občanské právo hmotné* s. 171

Oferta je jednostranné adresované právní jednání. Oproti předchozí právní úpravě, která vyžadovala, aby oferta byla výlučně adresována určité, konkrétní osobě či osobám⁶⁵, dnes § 1732 odst. 2 NOZ považuje za nabídku také návrh učiněný podnikatelem dodat zboží nebo poskytnout službu za určitou cenu učiněný reklamou, v katalogu nebo vystavením zboží. NOZ tedy zakotvil možnost nabídky učiněné vůči neurčitým, nekonkrétním adresátům. Ačkoli tato možnost byla dříve dovozována z § 53 odst. 3 SOZ a ze směrnice 97/7/EC⁶⁶, výslovné zakotvení chybělo.⁶⁷ Judikatura tento názor poměrně dlouho nezastávala a byla naopak obhájcem toho, že nabídkou je pouze jednostranné adresované právní jednání.⁶⁸ Až v roce 2012 se k tomuto názoru přiklonila i judikatura.⁶⁹ Zanesení ustanovení o tomto druhu nabídky do zákona lze považovat za pozitivní přínos zejména pro jednoznačné určení oferenta a akceptanta. Kdy dle našeho názoru je pro spotřebitele mnohem příznivější postavení akceptanta než oferenta, a to zejména při uzavírání distančních smluv pomocí veřejné informační sítě - internetu. Například vystavené zboží na internetových stránkách prodejce, u kterého je uvedena cena a popis resp. určení zboží, je dnes považováno jako nabídka prodejce. Kupujícímu tedy postačuje pouze „kliknout“ a uzavře s prodejcem kupní smlouvu.

Ofertu je možné dělit na odvolatelnou a neodvolatelnou. Nabídka je neodvolatelná, je-li to v ní výslovně vyjádřeno, dohodnou-li se tak strany, plyne-li to z jednání stran o uzavření smlouvy, z jejich předchozího obchodního styku, anebo ze zvyklostí.⁷⁰ Oproti tomu lze odvolatelnou nabídku odvolat, jen pokud odvolání dojde druhé straně dříve, než ta odeslala přijetí nabídky.⁷¹ Odvolání nabídky je jednostranným právním jednáním oferenta. V praxi je nutné odlišit mezi odvoláním a zrušením nabídky, kdy ke zrušení nabídky dochází dle § 1737 OZ, pokud zrušovací projev dojde druhé straně před doručením nebo minimálně současně s doručením nabídky. Rozlišující je, zda již nabídka byla účinná – při odvolání, či zda nabídka ještě nenabyla účinnosti – při zrušení.⁷²

---

⁶⁵ § 43a odst. 1 SOZ

⁶⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku

⁶⁷ HULMÁK *Uzavírání smluv v civilním právu* s. 81

⁶⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.10.2009 sp. zn. 33 Cdo 3210/2007

⁶⁹ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 7. února 2012, č. j. 22 Co 533/2011-63I

⁷⁰ § 1736 OZ

⁷¹ § 1738 OZ

⁷² HULMÁK *Uzavírání smluv v civilním právu* s. 97

Forma nabídky není zákonem kogentně stanovena. Zákonodárce v tomto ponechává svobodnou volbu na oferentovi. Nabídka tedy může být učiněna jak ústně⁷³, tak písemně.⁷⁴ I zde může být ovšem smluvní svoboda oferenta v zákonem vymezených případech omezena a nabídka musí být učiněna ve stanovené formě, resp. písemné formě, jako je tomu např. v § 2057 OZ.

Nabídka zaniká, je-li odmítnuta. Nabídka dále zaniká, zemře-li některá ze stran nebo pozbude-li svéprávnosti uzavřít smlouvu, pokud je to zřejmé z nabídky samé nebo z povahy a účelu navrhované smlouvy.⁷⁵

3.2.1.1. Náležitosti nabídky

Důležitým kritériem nabídky je stanovení podstatných náležitostí smlouvy, tzv. *essentialia negotii*. Tyto náležitosti vymezují konkrétní typ smlouvy. Z tohoto důvodu není rozhodující, jak si smluvní strany smlouvu formálně označí, ale je podstatný obsah smlouvy, dle kterého se smluvní typ určí.⁷⁶ S ohledem na zásadu smluvní svobody je čistě na oferentovi, aby v nabídce vymezil, které informace jsou pro něj podstatné, a na kterých se chce tedy dohodnout. U pojmenovaných smluv mohou být tyto podstatné náležitosti vymezeny zákonem. V tomto případě pak sám zákon stanoví minimální obsah té které smlouvy. Oferent může být tedy ze zákona omezen co do minimálního obsahu smlouvy, žádný právní předpis ovšem nestanoví maximální možný obsah nabídky. Meze nicméně mohou být kladeny například jasností a srozumitelností sdělení vůči spotřebiteli, kdy přespříliš dlouhá ujednání mohou spotřebitele mást a zapříčinit nejasnost či nesrozumitelnost smlouvy.⁷⁷

U kupní smlouvy jsou za podstatné náležitosti považovány kupní cena a předmět koupě. Ostatní ujednání o právech a povinnostech smluvních stran se označují za obvyklé a vedlejší náležitosti obsahu smlouvy.⁷⁸ Kupní cena nemusí být ve smlouvě stanovena výslovně, tedy typicky konkrétní částkou či odkazem na ceník ba dokonce ani nemusí být stanoven způsob jejího určení, například využití institutu uvedeného v § 1749 OZ, tedy určení ceny třetí osobou nebo soudem. Pokud chybí jakékoli ujednání o kupní ceně, uplatní se pro stanovení

---

⁷³ § 1734 OZ

⁷⁴ § 1735 OZ

⁷⁵ § 1739 OZ

⁷⁶ KOVÁČOVÁ *Uzavírání smluv se spotřebiteli* s.11

⁷⁷ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1732 s. 72-73

⁷⁸ KNAPPOVÁ, ŠVESTKA, DVOŘÁK *Občanské právo hmotné* s.171

ceny tzv. objektivní metoda výkladu.⁷⁹ Tato metoda používá pro stanovení kupní ceny pojmy jako tržní, obvyklá, rozumná či přiměřená cena a v českém právním řádu je upravena v § 2085 odst. 2 OZ.⁸⁰

Předmětem kupní smlouvy je věc, tj. vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.⁸¹ „Předmět koupě přechází na kupujícího včetně všech součástí a příslušenství.“⁸²

3.2.2. Akceptace

„Přijetí je jednostranný právní úkon adresovaný navrhovateli, kterým přijímající osoba projevuje vůli přijmout návrh a tak uzavřít smlouvu. K přijetí může dojít například prohlášením, anebo jednáním.“⁸³

Přijetí nabídky musí být vůči navrhovateli učiněno včas.⁸⁴

Vzhledem k tomu, že smlouva je dvou či vícestranné právní jednání, musí být příjemce osobou odlišnou od navrhovatele. V případě, že splynou osoby oferenta a akceptanta, například z důvodu dědění, zanikne nabídka z důvodu splnutí práva a povinností.⁸⁵

Dosavadní právní úprava byla založena na principu tzv. plného překrytí oferty a její akceptace. To znamenalo, že v případě obsahového rozkolu nabídky a akceptace bylo považováno za protinávrh.⁸⁶ Stávající právní úprava tento princip zakotvuje v § 1740 odst. 2 OZ, nicméně v § 1740 odst. 3 zákonodárce umožňuje flexibilnější pojetí akceptace, když považuje za přijetí nabídky i odpověď s dodatkem nebo odchylkou, která podstatně nemění podmínky nabídky, pokud oferent bez zbytečného odkladu takové přijetí neodmítne nebo si takovéto přijetí nabídky ve své ofertě nevyloučí.

„O podstatnou změnu podmínek nabídky jde proto v těch případech, kdy se mění rozsah práv a povinností smluvních stran v rozsahu, kde by rozumný navrhovatel již vyjádřil nesouhlas, kdy již nelze z pouhé nečinnosti navrhovatele dovozovat jeho souhlas.“ Pokud například ale akceptant ofertu přijímá, nicméně z jeho projevu vyplývá, že dodatky či odchylky mají být přijaty oferentem, je tato

⁷⁹ SELUCKÁ *Koupě a prodej* s. 63

⁸⁰ SELUCKÁ *Koupě a prodej* s. 71

⁸¹ § 489 OZ

⁸² TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2079 s. 25

⁸³ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.06.2007, sp. zn. 33 Odo 663/2005

⁸⁴ § 1740 odst. 1 OZ

⁸⁵ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* §1740 s. 110

⁸⁶ SELUCKÁ *Koupě a prodej* s. 28 – 29:

situace považována za novou nabídku.⁸⁷ Za podstatnou změnu lze tedy považovat změnu například v ceně nebo zboží.

Forma přijetí nabídky není zákonem obecně stanovena. Je tedy možné jak písemné tak ústní přijetí nabídky. Přijetí nabídky může být učiněno i konkludentně a to tak, že se podle ní akceptant zachová, zejména poskytne-li nebo přijme-li plnění.⁸⁸

Směrnice 2011/83/EU v č. 8 odst. 6 upravila speciální úpravu pro nabídku k uzavření smlouvy pomocí telefonu jako prostředku komunikace na dálku. Členskými státy bylo umožněno implementovat povinnost obchodníka v takovém případě nabídku spotřebiteli potvrdit a spotřebitel by začal být vázán až po jejím podpisu nebo odeslání svého písemného souhlasu.⁸⁹ Nicméně český zákonodárce této možnosti nevyužil, což je z našeho pohledu škoda, neboť by došlo k posílení ochrany spotřebitele při uzavírání těchto smluv.

3.2.3. Vznik smlouvy

Dle § 1745 OZ je smlouva uzavřena okamžikem, kdy přijetí nabídky nabývá účinnosti. Akceptace nabídky, jakožto právní jednání, nabývá účinnosti okamžikem, kdy dojde oferentovi.⁹⁰ Pro vznik smlouvy se uplatňuje tzv. teorie dojití (opakem je teorie odeslání – uplatňovaná například v některých právních řádech zemí common law).⁹¹ Jak vyplývá z judikatury, není pro vznik smlouvy podstatné, zda se oferent s akceptací, resp. obsahem, v den dojití seznámí, postačující je, že akceptace dojde do sféry dispozice oferenta a ten má možnost se s obsahem akceptace seznámit.⁹²

Zákon ovšem nevylučuje možnost, aby si smluvní strany stanovily jiný okamžik vzniku smlouvy, neboť v § 1770 výslovně umožňuje odchýlení se smluvních stran od modelu uzavření smlouvy formou „nabídka – přijetí nabídky“.⁹³ Tuto variantu podporuje i judikatura Nejvyššího soudu, který se vyslovil, že „*Účinnost přijetí návrhu na uzavření smlouvy může být dohodou stran určena k jinému okamžiku, než k okamžiku, kdy vyjádření souhlasu s*

---

⁸⁷ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* §1740 s. 113-114

⁸⁸ § 1744 OZ

⁸⁹ HAVLÍK *Ochrana spotřebitele v EU při obchodování po internetu* s.82

⁹⁰ § 570 odst. 1 OZ

⁹¹ DVOŘÁK, ŠVESTKA, ZUKLÍNOVÁ *Občanské právo hmotné* s. 172

⁹² Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 05. 2006, sp. zn. 32 Odo 963/2004

⁹³ ROZEHNAL *Závazkové právo* s.101

*obsahem návrhu dojde zpět navrhovateli smlouvy“*⁹⁴ Smluvní strany si tedy mohou stanovit jako okamžik vzniku smlouvy například již odeslání akceptace.⁹⁵

Stanovení okamžiku vzniku smlouvy může mít veliký význam zejména při osobním převzetí zboží na pobočkách prodejce či třetího subjektu. Někteří prodávající následně zkoušejí spotřebitele „oklamat“, když tvrdí, že vzhledem k osobnímu vyzvednutí, byla smlouva uzavřena nikoli distančním způsobem, ale až při samotném vyzvednutí zboží, tedy osobně. Proto mylně, resp. lživě informují spotřebitele o ztrátě práva na odstoupení od smlouvy.⁹⁶

Sjednaná smlouva musí obsahovat informace sdělené spotřebiteli před jejím uzavřením a musí být v souladu s těmito informacemi. Podnikatel je povinen spotřebiteli bezprostředně po uzavření smlouvy poskytnout alespoň jedno její vyhotovení.⁹⁷

---

⁹⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16. 01. 2013, sp. zn. 31 Cdo 1571/2010

⁹⁵ BEZOUŠKA, PIECHOWICZOVÁ *Nový občanský zákoník: nejdůležitější změny* s. 221

⁹⁶ SELUCKÁ in : ONDŘEJ *Spotřebitelské smlouvy a ochrana spotřebitele* s.31

⁹⁷ § 1822 OZ

4. Práva a povinnosti smluvních stran distanční kupní smlouvy uzavřené se spotřebitelem

S uzavřením kupní smlouvy vznikají jednotlivým smluvním stranám určená práva a povinnosti, jejichž splnění je předpokladem pro zachování řádného obchodního styku. Již ze základního ustanovení o kupní smlouvě v § 2079 OZ lze tato práva a povinnosti vyvodit. Podrobněji jsou poté upraveny v dílčích ustanoveních části čtvrté hlavy II dílu 1 oddílu 2 OZ. Dále je na vůli smluvních stran, zda si chtějí ujednat i vedlejší povinnosti, jako například předkupní právo či výhradu vlastnického práva.⁹⁸

4.1. Povinnosti prodávajícího

Základní povinnosti prodávajícího jsou upraveny v ust. § 2079, § 2087 a násl. OZ a jedná se konkrétně o tyto:

- a) povinnost odevzdat kupujícímu věc
- b) povinnost odevzdat doklady vztahující se k věci
- c) povinnost umožnit kupujícímu nabytí vlastnického práva k věci
- d) povinnost odevzdat předmět koupě v ujednaném množství, jakosti a provedení

Ustanovení OZ na několika dalších místech upravuje další, nikoli nepodstatné, povinnosti prodávajícího. Mezi ty podstatné patří:

- e) povinnost upozornit kupujícího na vady věci, o nichž ví
- f) povinnost uchování věci v případě porušení povinnosti kupujícího věc převzít popř. uhradit kupní cenu
- g) povinnost potvrdit objednávku učiněnou prostředkem komunikace na dálku spotřebitelem

aa) Povinnost odevzdat kupujícímu věc je hlavní povinností prodávajícího. Odevzdáním věci dochází k převedení držby na kupujícího. Při odevzdání a předání věci jde o způsob plnění smlouvy, neboť se jedná o reálný úkon, není to tedy součástí smlouvy.⁹⁹ Tato povinnost prodávajícího je splněna v okamžiku, kdy je kupujícímu umožněno s věcí nakládat v místě plnění a včas je o této možnosti informován.¹⁰⁰ Nejčastěji se bude jednat o fyzické předání věci z ruky do ruky. Zvláštní ustanovení je upraveno pro prodej zboží v obchodě – tedy typicky pro

---

⁹⁸ Upravené v § 2132 a násl. OZ

⁹⁹ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2079 s. 29

¹⁰⁰ § 2088 OZ

spotřebitelskou kupní smlouvu. Pro tento případ je upraveno, že prodávající předá věc při prodeji, popřípadě na místo určení kupujícím.¹⁰¹ Pokud je věc dodána na místo určené kupujícím, přechází nebezpečí škody na kupujícího až v okamžiku předání věci, neboť v tento moment je na kupujícího převedeno vlastnické právo.¹⁰² Zákonodárce upravuje i speciální případ při prodeji movité věci, kdy se za odevzdání věci kupujícímu považuje už okamžik, kdy byla věc předána prvnímu dopravci. V tento moment tedy přechází nebezpečí škody na kupujícího. Nicméně zákonodárce učinil v duchu lepší ochrany spotřebitele výjimku a stanovil, že na spotřebitele se toto pravidlo neuplatní, ledaže by spotřebitel byl ten, kdo zvolil dopravce, aniž mu byl nabídnut prodávajícím. Může dojít i k případu, že věc se bude již v době prodeje nacházet u kupujícího.¹⁰³ Za této situace dojde k momentu odevzdání věci v době vzniku kupní smlouvy.¹⁰⁴ V případě nesplnění této povinnosti zákonodárce poskytuje kupujícímu ochranu ve formě několika institutů. Kupující může požadovat např. odstoupení od smlouvy s vrácením peněz či náhradu škody apod.

bb) Povinnost odevzdat doklady vztahující se k věci má zejména význam proto, že v některých případech doklady umožňují nakládání s věcí.¹⁰⁵ Příkladem může být odevzdání dokladů od vozu, typicky malý a velký technický průkaz, či návodů k používání věci.

cc) Bezprostřední povinnosti převedení vlastnického práva není zákonodárcem stanovena. Je vyžadováno pouze umožnění převodu vlastnického práva, které prodávající nejlépe zajistí tak, že bude v době, kdy má dojít k převodu vlastnického práva, vlastníkem věci. V případě převodu, pro který je vyžadován zápis do veřejného seznamu, je prodávající povinen k poskytnutí součinnosti při tomto zápisu.¹⁰⁶

dd) Proto, aby mohla být kupní smlouva řádně splněna, je nezbytné, aby kupovaná věc byla dodána v ujednaném množství, jakosti a provedení tak, jak je požadováno kupujícím. *„Jakostí se rozumí především kvalita z hlediska užitných vlastností předmětu koupě, zatímco pod pojmem provedení lze spatřovat především jeho vzhled, resp. design, případně též technickou úroveň.“*¹⁰⁷

---

¹⁰¹ § 2159 odst. 1 OZ

¹⁰² §2082 odst. 1 a § 2160 odst. 1 OZ

¹⁰³ § 2090 OZ

¹⁰⁴ KNAPPOVÁ, ŠVESTKA, DVOŘÁK *Občanské právo hmotné* s. 175

¹⁰⁵ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2087 s. 69

¹⁰⁶ ŠVESTKA, DVOŘÁK, FIALA *Občanský zákoník. Komentář. Svazek V.* §2079 s.732

¹⁰⁷ HULMÁK *Závazkové právo. Zvláštní část* §2095 s. 58

ee) Tato povinnost má značný vliv na odpovědnost za vady a odpovědnost ze záruky, neboť může docházet ke změně rozsahu odpovědnosti prodávajícího. Čím rozsáhleji prodávající upozorní kupujícího podle ustanovení § 2084 OZ, tím užší může být povinnost, která mu bude vyplývat z odpovědnosti za vady.¹⁰⁸ Význam pro spotřebitele lze nalézt i v oblasti ceny. Bude-li mít kupovaná věc vadu, bude prodána za nižší cenu. Zákonodárce tento princip upravil pro spotřebitelské kupní smlouvy v § 2164 OZ.

ff) Prodávající má povinnost uchovat věc v případě, že kupující poruší svou povinnost věc převzít či zaplatit kupní cenu a dostane se tímto do prodlení.¹⁰⁹ Prodávající je povinen věc uschovat pouze v případě, že může s věcí nakládat, tedy s ní fyzicky či právně disponovat. Uchování zde slouží k ochraně věci před poškozením či zkázou.¹¹⁰

gg) Tato speciální povinnost se vztahuje pouze na smlouvy uzavřené distančním způsobem se spotřebitelem, který podá tímto způsobem objednávku. Podnikatel je povinen tuto objednávku potvrdit a to opět pomocí některého prostředku komunikace na dálku. Povinnost prodávajícímu nevznikne v případě, že objednávka byla se spotřebitelem sjednána pomocí elektronické pošty či jiné obdobné individuální komunikace.¹¹¹ Za objednávku je považován „*jákykoliv projev vůle spotřebitele, z něhož vyplývá vůle k uzavření smlouvy o dodání zboží nebo poskytnutí služby, ať už má charakter výzvy k podání nabídky, nabídky či přijetí.*“¹¹²

4.2. Povinnosti kupujícího

Povinnosti kupujícího jsou upraveny v § 2079 OZ a v § 2118 a násl. OZ. Za základní povinnosti kupujícího lze označit:

- a) zaplacení kupní ceny
- b) převzetí věci
- c) převzetí dokladů vztahujících se k věci

aa) Zaplacení kupní ceny je primární povinností kupujícího. Splatnost kupní ceny je vázána na možnost prohlédnout si věc.¹¹³ Toto samozřejmě neplatí v případě, že si smluvní strany ujednali takové předání věci, které vylučuje možnost

---

¹⁰⁸ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2084 s. 59

¹⁰⁹ § 2120 odst. 1 OZ

¹¹⁰ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2120 s. 226

¹¹¹ § 1827 OZ

¹¹² HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1827 s.537

¹¹³ § 2119 odst. 1 OZ

prohlídky.¹¹⁴ Nemožnost prohlídky bude častá právě u spotřebitelských smluv uzavřených pomocí prostředků komunikace na dálku, vzhledem k tomu, že se ve valné většině jedná o kupní smlouvy uzavřené na internetu, kdy dodání zboží zajišťuje nejčastěji třetí subjekt, typicky pošta či služby typu DHL.

bb) Druhou základní povinností kupujícího je převzetí věci. V případě, že věc nepřevezme, dostává se kupující do prodlení a prodávajícímu může vzniknout povinnost uchování věci. (viz výše)

cc) Předchozí ani stávající právní úprava tuto povinnost výslovně nezakotvuje, nicméně je možné její dovození z povinnosti prodávajícího, který tyto doklady musí kupujícímu předat.

4.3. Práva prodávajícího a kupujícího

Práva jedné ze smluvních stran jsou vždy reflexí povinností druhé smluvní strany. Prodávající má například právo požadovat zaplacení kupní ceny za věc a kupující má právo na převzetí věci. Nejdůležitějšími právy na straně kupujícího jsou práva z vadného plnění uvedená v § 2106 a § 2107 OZ.

---

¹¹⁴ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2119 s.223

5. Odpovědnostní vztahy smluvních stran při uzavření spotřebitelské kupní smlouvy distančním způsobem

Právní úprava odpovědnostních vztahů mezi kupujícím a prodávajícím je v našem právním řádu upravena zejména v OZ. Konkrétně se jedná o ustanovení o záruce za jakost a o právech z vadného plnění. Nesmíme nicméně zapomínat na úpravu obsaženou ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES, neboť tato směrnice v některých aspektech klade na prodávajícího vyšší nároky než česká právní úprava.

Nově zákonodárce zákonně vymezil pojem vady a to v § 1916 odst. 1 OZ, kde se stanoví, že dlužník plní vadně, zejména poskytne-li předmět plnění, který nemá stanovené nebo ujednané vlastnosti; neupozorní-li na vady, které předmět plnění má, ač se při takovém předmětu obvykle nevyskytují; ujistí-li věřitele v rozporu se skutečností, že předmět plnění nemá žádné vady, anebo že se věc hodí k určitému užívání; nebo zcizí-li cizí věc neoprávněně jako svoji.¹¹⁵

„Podstatou vady je objektivní rozpor mezi smluvně či zákonně stanovenou jakostí a kvantitou oproti skutečně splněné jakosti a kvantitě.“¹¹⁶

5.1. Záruka za jakost

„Záruka je příslib (slib) prodávajícího obsahující jeho povinnosti vůči kupujícímu ohledně předmětu koupě.“¹¹⁷

Institut záruky v tomto pojetí je pro náš právní řád nový. Občanský zákoník se v případě záruky za jakost vrací k standardnímu pojetí, když ustupuje od zákonné záruky, kterou obsahovala předchozí právní úprava v SOZ a vrací se k dobrovolné záruce ze strany prodávajícího, která byla obsažena v §429 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník (dále „ObchZ“). Zákonodárce tímto odděluje práva vznikající z vad plnění ze zákona a práva vznikající ze záruky za jakost. Na záruce se mohou strany svobodně dohodnout, anebo jí může prodávající svým jednostranným prohlášením sám upravit. Jak plyne ze zákonného ustanovení o záruce v § 2113 OZ, může se prodávající zavázat za jakost věci z hlediska časového, tedy že věc bude po určitou dobu způsobilá k použití pro obvyklý účel, anebo se může jednat o záruku co do vlastností

---

¹¹⁵ § 1916 odst. 1 OZ

¹¹⁶ VLČEK *Soukromoprávní následky neprovedení reklamace ve spotřebitelských smlouvách*

¹¹⁷ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2113 s.204

prodávané věci, resp. že si předmět koupě zachová obvyklé vlastnosti.¹¹⁸ Záruku lze tedy označit za smluvní odpovědnost prodávajícího za vady na předmětu koupě.

5.1.1. Obsah a forma záruky za jakost

Záruka může být součástí obsahu uzavřené kupní smlouvy či může být považována za dodatek ke kupní smlouvě. Pro záruku není ze strany zákonodárce oproti předchozí úpravě v ObchZ vyžadována žádná speciální forma. Je dostačující, pokud je obsah záruky zřejmý z jednostranného prohlášení prodávajícího či smlouvy.¹¹⁹ Jednostranné prohlášení prodávajícího může být uvedeno na obalu, v reklamě či např. v návodu přibalenému u předmětu koupě.¹²⁰ Z toho můžeme vyvodit, že prodávající je vázán i zárukou, kterou na obal nevyznačil on sám, ale již výrobce.

Poskytovatel záruky nemusí vždy být prodávající, ale může jím být i třetí osoba, např. výrobce, či prodávající spolu s třetí osobou.¹²¹

Jak již bylo řečeno v úvodu této kapitoly, je záruka za jakost upravena také směrnicí 1999/44/ES. Ovšem podstatný čl. 6 této směrnice, týkající se právě záruky za jakost, nebyl do právního řádu České republiky implementován. Mohlo by se tedy zdát, že povinnosti uložené tímto článkem prodávajícímu není prodávající povinen respektovat. Nicméně dle názoru Soudního dvoru Evropské unie je přípustné nepřímo tento článek používat, tj. vykládat zákonná ustanovení záruky za jakost ve světle tohoto neimplementovaného ustanovení.¹²² Čl. 6 směrnice 1999/44/ES upravuje zejména formální a obsahové náležitosti záruky, např. délku a územní platnost záruky, kontaktní údaje podnikatele, povinnost učinit prohlášení o záruce jasným a srozumitelným způsobem. Důležitým ustanovením pro spotřebitele je bod č. 3 čl. 6 směrnice 1999/44/ES, který upravuje povinnost písemné formy záruky, přeje-li si tak spotřebitel. Česká právní úprava obsahuje podobné ustanovení pouze pro uplatnění práva z vadného plnění v případě odpovědnosti za vadu.¹²³

Dle druhého bodu článku 6 směrnice 1999/44/ES je prodávající povinen spotřebitele informovat o právech mu vzniklých na základě koupě spotřebního

¹¹⁸ Důvodová zpráva k § 2113 OZ

¹¹⁹ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2113 s.204

¹²⁰ § 2113 OZ a § 2165 odst. 2 OZ

¹²¹ Tichý in ŠVESTKA, DVOŘÁK, FIALA *Občanský zákoník. Komentář. Svazek V.* § 2113 s. 845

¹²² TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2165 s.413

¹²³ § 2166 odst. 1 OZ

zboží a objasnit mu, že tato práva nejsou zárukou dotčena. Z toho vyplývá, že smluvní záruka je absolutně nezávislá na právech vzniklých spotřebiteli z vadného plnění. Práva ze záruky jsou pro spotřebitele tedy něčím „navíc“.

Prodávající sám vymezí rozsah práv kupujícího ze záruky ve svém prohlášení nebo tato práva budou vyplývat ze smlouvy. V dnešní době dochází často k poskytnutí záruky u prodeje elektroniky či automobilů, typicky „7let Kia“, ale i například u takových věcí jako jsou postelové matrace.

5.1.2. Záruční doba

Důležitým faktorem pro záruku je délka záruční doby. Ta může být uvedena například na obalu anebo stanovena prohlášením prodávajícího. Pro případ, že dojde ke kolizi dvou záručních dob, upravil zákonodárce v § 2114 OZ řešení tohoto rozkolu. Za situace, že nesoulad nastane mezi smlouvou a prohlášením prodávajícího, platí doba z nich nejdelší. Pokud ovšem nastane disharmonie mezi smlouvou a záruční dobou uvedenou na obalu, platí doba ujednaná ve smlouvě. V tomto případě není zakotven požadavek nejdelší doby, může se tedy jednat i o dobu kratší. Je zde ponechána v platnosti doba určená svobodnou vůlí smluvních stran.

Běh záruční doby začíná primárně odevzdáním věci kupujícímu. V případě, že byla věc odeslána, začne běžet doba momentem dojití věci do místa určení.¹²⁴ To znamená, že se i zde uplatní tzv. teorie dojití, jako tomu bylo u nabídky a poptávky. Poslední případ začátku běhu záruční doby upravil zákonodárce pro případy, kdy věc má uvést do provozu někdo jiný než prodávající. Za této situace začne běžet záruční doba v okamžiku uvedení věci do provozu. Právní úprava ovšem zakotvuje jisté podmínky pro uplatnění tohoto pravidla. První podmínkou je, že kupující si musí uvedení do provozu objednat nejpozději do tří týdnů od převzetí věci. Další podmínkou je, že kupující musí řádně a včas poskytnout k provedení do provozu potřebnou součinnost. Vzhledem k dispozitivnímu charakteru ustanovení upravujícího běh doby je možné se od tohoto odchýlit a smlouvou či prohlášením o záruce stanovit jiný začátek pro běh doby.¹²⁵

Výjimkou je vyloučení ustanovení o začátku běhu záruční doby u záruky za trvanlivost nebo použitelnosti do určité doby. V těchto případech běží objektivně a nezávisle na jiných okolnostech záruční doba od okamžiku výroby

---

¹²⁴ § 2115 OZ

¹²⁵ § 2115 OZ

nebo uvedení do provozu podle povahy věci.¹²⁶ Byť tato výjimka není zákonem výslovně stanovena, je nanejvýš logická a nelze s ní jinak než plně souhlasit.

5.1.3. Odpovědnost prodávajícího

Odpovědnost prodávajícího není v případě záruky za jakost absolutní, to znamená, že kupujícímu nevzniká právo ze záruky v případě, že na věci vznikne škoda díky vnější události. Proávající odpovídá pouze za tzv. vnitřní okolnosti a za vady, jejichž vznik je prodávajícímu přičitatelný. Definicí vnější události zákonodárce neupravuje, ale lze pod tímto pojmem chápat zejména události, které se samotnou věcí a jejím užíváním nebo provozem nesouvisejí. Mezi tyto události lze zařadit události vis maior, chování třetích osob nebo chování samotného kupujícího.¹²⁷

Při výskytu vady, která je kryta zárukou, se kupující musí obrátit na prodávajícího. Pro uplatnění práva ze záruky kupujícím nestanovuje zákonodárce konkrétní pravidla určená jen pro záruku, ale odkazuje na použití ustanovení o uplatnění práva z vady.¹²⁸ Konkrétně bude tento postup rozebrán v následující podkapitole u odpovědnosti za vady.

Nakonec se můžeme ptát, jaké důvody vedou prodávajícího k poskytnutí dobrovolné záruky za jakost, tedy určitého nadstandardu? Dle našeho názoru má tento krok pozitivní vliv na spotřebitele v tom ohledu, že prodávající působí na spotřebitele solidním důvěryhodným dojmem, což může vést ke zvýšení poptávky po jeho produktech.

5.2. Odpovědnost za vady

Pro vznik práva z vadného plnění musí mít věc vadu. Tuto vadu musí mít věc již v okamžiku přechodu nebezpečí škody na kupujícího, popř. může vzniknout i později, pokud jí způsobil prodávající porušením své povinnosti.¹²⁹ Věc je vadná, není-li dodána v ujednaném množství, nemá smlouvou ujednané vlastnosti či provedení.¹³⁰

Při odpovědnosti za vady musíme vycházet jak z obecné úpravy uvedené v § 1914 a násl. OZ, tak ze speciální úpravy pro kupní smlouvu uvedenou v

---

¹²⁶ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2115 s.211

¹²⁷ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2116 s.216

¹²⁸ § 2172 a §2173 OZ

¹²⁹ § 2100 OZ

¹³⁰ § 2095 OZ

ustanoveních o odpovědnosti za vady a právech z vadného plnění upravené v § 2099 a násl. OZ. Speciální úprava pro prodej zboží v obchodě, tedy pro spotřebitelskou kupní smlouvu, se následně nachází v § 2161 a násl. OZ. Ustanovení o prodeji zboží v obchodě se uplatní i na prodej zboží přes internet, tj. i na nejčastěji uzavíraný typ distančních smluv se spotřebitelem.

5.2.1. Odpovědnost za jakost při převzetí

Základní pravidla odpovědnosti za vady při prodeji zboží v obchodě jsou upravena v § 2161 OZ. Stejně jako je tomu v obecných ustanoveních, odpovídá i při koupi zboží v obchodě, tedy při uzavření spotřebitelské kupní smlouvy, prodávající bez zavinění za vady věci, které se vyskytnou v době 24 měsíců od převzetí zboží kupujícím, za předpokladu, že byla věc vadná již při převzetí, resp. v průběhu šesti měsíců od převzetí.¹³¹ Vadou věci se zde rozumí nesoulad se smlouvou či se zákonem.

Prodávající odpovídá zejména za to, že:

- a) má věc vlastnosti, které si strany ujednaly, a chybí-li ujednání, takové vlastnosti, které prodávající nebo výrobce popsal nebo které kupující očekával s ohledem na povahu zboží a na základě reklamy jimi prováděné
- b) se věc hodí k účelu, který pro její použití prodávající uvádí nebo ke kterému se věc tohoto druhu obvykle používá
- c) věc odpovídá jakostí nebo provedením smluvenému vzorku nebo předloze, byla-li jakost nebo provedení určeno podle smluveného vzorku nebo předlohy
- d) je věc v odpovídajícím množství, míře nebo hmotnosti
- e) věc vyhovuje požadavkům právních předpisů.¹³²

aa) Vzhledem k smluvní svobodě si mohou prodávající s kupujícím vlastnosti předmětu koupě libovolně dohodnout. V případě spotřebitelských smluv ovšem častěji bude docházet k tomu, že vlastnosti věci budou uvedeny ze strany prodávajícího na obalu či v příbalovém letáku. Pokud vlastnosti uvedeny nejsou, jedná se o vlastnosti, které lze rozumně očekávat s ohledem na účel té které konkrétní věci.

bb) V rámci praxe ve spotřebitelské poradně docházelo ohledně účelu předmětu koupě často k problémům. Nejčastěji se vyskytovaly komplikace s reklamací

---

¹³¹ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2161 s.398

¹³² § 2161 odst. 1 OZ

obuvi. V dnešní době není výjimkou, že například o obuvi, označené jako zimní, se spotřebitel v příbalovém letáku dozví, že se nesmí nosit za vlhkého počasí či jsou v příbalovém letáku pouze vyjmenovány nejrůznější druhy obuvi – módní či sportovní obuv, ale již není uvedeno, o který konkrétní druh se jedná u zakoupeného kusu. Tuto informaci následně obdržel spotřebitel až v rámci reklamačního řízení a to většinou spolu se zamítnutím reklamace. Zejména u některých nejmenovaných prodejců obuvi lze dojít k závěru, že prodávají obuv vhodnou na „koukání“ než k nošení.

cc) Prodávající často reklamuje své zboží v katalogu, zejména automobily či elektroniku, nebo nabídkou vzorků, časté u kosmetických či cukrárenských produktů. Následně je prodávající tedy povinen dodat zboží v souladu s prezentovaným vzorkem či předlohou z katalogu.¹³³

dd) Zboží je bezvadné, je-li dodáno ve smluveném množství (kusy), míře (délka, objem) nebo hmotnosti.

ee) Souladem s právními předpisy zákonodárce myslí zejména soulad s předpisy, které upravují nejrůznější technické, bezpečnostní prvky či právní předpisy upravující jakost konkrétních výrobků. Např. zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích; zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky; zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech apod.

5.2.2. Práva z vadného plnění

Právo z vadného plnění je nárok kupujícího, který vzniká v důsledku vadného plnění. Jedná se o nejčastěji uplatňované právo z kupní smlouvy.

„Kupujícím uplatněné právo z odpovědnosti za vady věci prodané v obchodě lze považovat za důvodné za předpokladu, že reklamovaná vada, která byla důvodem pro uplatnění tohoto práva: 1. je skutečně vadou, 2. vyskytuje se na prodané věci a 3. má takovou povahu, jaká je pro uplatnění kupujícím zvoleného práva vyžadována.“¹³⁴

Vadu předmětu koupě lze vytknout v době 24 měsíců od převzetí zboží.¹³⁵ Vzhledem ke kogentní povaze ustanovení o době, ve které lze vytknout vadu, nepřihlíží se k případným ujednáním zkracujícím tuto dobu. Výjimka je stanovena

¹³³ VÍTOVÁ in HULMÁK *Závazkové právo. Zvláštní část* § 2161 s.151

¹³⁴ Nejvyšší soud České socialistické republiky, Cpj 40/82, [R 22/1983 civ.]

¹³⁵ § 2165 odst. 1 OZ

pro použité spotřební zboží. V tomto případě je možné dobu zkrátit na polovinu, tedy na 12 měsíců.¹³⁶

ZOS pro uplatnění práva z vadného plnění používá pojmu reklamace.¹³⁷ Tento pojem je hojně využíván i ve společnosti a pro spotřebitele je srozumitelnější.

Zákonodárce dává kupujícímu možnost, požádat prodávajícího, aby mu potvrdil v písemné formě, v jakém rozsahu a po jakou dobu trvají povinnosti prodávajícího v případě vadného plnění.¹³⁸ Dříve se toto potvrzení nazývalo záručním listem. Toto potvrzení může spotřebiteli výrazně usnadnit případně orientaci v rámci reklamačního řízení.

Kupující uplatňuje právo zásadně u prodávajícího, neboť ten je povinným z vadného plnění. Eventuálně je možné uplatnění práva u jiné osoby, pokud byla tato osoba uvedena v potvrzení o povinnostech prodávajícího z vadného plnění a spotřebitel byl tedy o této třetí osobě řádně informován. Podmínkou u třetí osoby ale je, že musí mít sídlo buď v provozovně prodávajícího, nebo na bližším místě ve vztahu ke spotřebiteli. Ten nesmí být ustanovením třetí osoby pro proces reklamace znevýhodněn. Zákon výslovně nestanovuje, zda musí kupující právo uplatnit v té provozovně, kde věc zakoupil, či jiné, anebo rovnou v sídle prodávajícího. Zákon neupravuje ani způsob uplatnění práva z vadného plnění, to znamená, že kupující může své právo uplatnit jak osobně, tak například zasláním věci prodejci.¹³⁹

V případě uplatnění práva vzniká prodávajícímu povinnost vydat kupujícímu potvrzení o uplatnění práva z vadného plnění. Zákon zde předepisuje povinnou písemnou formu.¹⁴⁰ Podstatnými náležitostmi jsou uvedení dne, kdy k uplatnění práva došlo, dále uvedení dne provedení opravy a doby jejího trvání. V praxi jsme se častokrát setkali se situací, kdy prodávající potvrzení nevydal. Vzhledem k tomu, že spotřebitelé často neznají obsah svých práv, nevyzvou ani podnikatele, aby jim potvrzení o uplatnění práva vydal. Zde je ovšem chyba na straně spotřebitelů, neboť stále platí zásada *vigilantibus iura scripta sunt*. Spotřebitelé by si tedy měli dávat pozor a vydání potvrzení si ohlídat, neboť toto může následně sloužit jako důkaz v případném sporu.

---

¹³⁶ § 2168 OZ

¹³⁷ § 13 ZOS

¹³⁸ § 2166 odst. 1 OZ

¹³⁹ VÍTOVÁ in HULMÁK *Závazkové právo. Zvláštní část* § 2172 s.171 - 172

¹⁴⁰ § 2173 OZ

Za konkrétně stanovených situací nelze práva z vadného plnění uplatnit. Stávající právní úprava tyto případy upravuje v § 2167 OZ, kde vylučuje práva kupujícího z vady:

- a) u věci prodávané za nižší cenu na vadu, pro kterou byla nižší cena ujednána,
- b) na opotřebení věci způsobené jejím obvyklým užíváním,
- c) u použité věci na vadu odpovídající míře používání nebo opotřebení, kterou věc měla při převzetí kupujícím, nebo
- d) vyplývá-li to z povahy věci

aa) Zákon v § 2164 OZ umožňuje smluvním stranám prodej, resp. nákup věci, která je sice vadná, nicméně může být užívána k určenému účelu. Může se jednat o koupi automobilu, který má lehce poškrábaný lak nebo oblečení, které je natržené nebo postrádá knoflík. Podstatnou náležitostí takovéto koupě je nižší cena, než je cena obvyklá za bezvadný předmět a podnikatel je povinen toto vadné zboží za sníženou cenu prodat, rozhodne-li se nabídnout vadnou věc k prodeji. Druhou povinností prodávajícího je v tomto případě spotřebitele řádně informovat o vadě věci. V tomto případě je již vadná věc předmětem koupě a kupující o vadě ví. Věc tedy plně odpovídá smlouvě.

bb) Věc sice nadále slouží svému účelu, nicméně již vykazuje např. určité vady na vzhledu či se snížila její efektivnost.¹⁴¹ Vzhledem k dvouleté reklamační lhůtě, během které je zboží používáno, musí spotřebitel s jistým opotřebením počítat. V případě sporu bude s největší pravděpodobností nutný znalecký posudek.

cc) V tomto případě byla věc již dříve používána a nevykazuje tedy bezvadné estetické či funkční vlastnosti. Kupujícímu tedy nemohou náležet stejná práva jako u nepoužité věci.¹⁴²

dd) Vyloučení práva z vadného plnění vyplývající s povahy věci si můžeme představit například u věcí určených na jedno použití. Bylo by v rozporu s veškerou logikou požadovat i u takovýchto věcí zachování práv kupujícího z vadného plnění.

5.2.2.1. „Zákonná záruka“

„Kupující je oprávněn uplatnit právo z vady v době 24 měsíců od převzetí.“ Toto ustanovení § 2165 odst. 1 OZ je nejdiskutovanějším v rámci celých odpovědnostních vztahů mezi prodávajícím a kupujícím. Odborná

¹⁴¹ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2167 s.418

¹⁴² VÍTOVÁ in HULMÁK *Závazkové právo. Zvláštní část* § 2167 s.164

právnícká veřejnost se do dnešního dne neshodla na tom, zda i po přijetí OZ platí pro spotřebitele dvouletá zákonná záruka, tak jak byla upravena v SOZ.

SOZ stanovil, že „při prodeji nové věci v obchodě prodávající odpovídá za všechny vady, které představují rozpor s kupní smlouvou a které se vyskytnou po převzetí věci v záruční době.“¹⁴³ Délku záruční doby stanovil zákonodárce v § 620 SOZ na 24 měsíců. Někteří se domnívají, že dvouletá zákonná záruka byla zrušena¹⁴⁴ a tvrdí, že doba 24 měsíců je pouze určena k uplatnění práva z vady. Vada samotná musela vzniknout ještě před převzetím věci kupujícím. Po uplynutí lhůty uvedené v § 2161 odst. 2 OZ, která zakládá vyvratitelnou právní domněnku, že věc byla vadná již při převzetí, pokud se vada projeví v průběhu šesti měsíců od převzetí, dochází pouze k převrácení důkazního břemene na spotřebitele. Poté by to byl spotřebitel, kdo by musel dokázat, že věc byla vadná již převzetí.¹⁴⁵ To, že se jedná pouze o lhůtu k uplatnění práva z vadného plnění např. Hulmák dovozuje z § 2168 OZ.¹⁴⁶

Větší část veřejnosti, včetně Sdružení obrany spotřebitelů-asociace (dále „SOS“)¹⁴⁷ či dTestu¹⁴⁸, podpořená zejména stanoviskem ministerstva spravedlnosti a ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 10.5.2013,¹⁴⁹ ovšem zastává názor, že zákonná záruka byla po obsahové stránce v OZ zachována. Například argumentaci Liškutína¹⁵⁰ pro zrušení zákonné záruky vyvrací Tomsa ve svém článku *Ještě jednou k odpovědnosti za vady při prodeji zboží v obchodě*.¹⁵¹ Tento názor zastává dále i Vítová. My se s jejími argumenty ztotožňujeme a její výklad zcela podporujeme. Zejména první argument jazykového výkladu a argument vyvozený pomocí teleologického výkladu lze shledat nanejvýš správný. První argument hovoří zcela pro zachování obsahu zákonné záruky, kdy je Vítovou porovnáváno slovo „vyskytne“ se slovem „projeví“. Vzhledem k tomu, že zákonodárce v konečné verzi OZ použil slovo „vyskytne“, lze souhlasit, že tímto mířil i na vady, které věc v moment převzetí prozatím nemá. Nakonec lze

¹⁴³ ŠVESTKA, SPÁČIL, ŠKÁROVÁ, HULMÁK *Občanský zákoník: komentář* § 619 s. 1773

¹⁴⁴ Např. LIŠKUTÍN *Otazníky nad zákonnou zárukou při prodeji zboží v obchodě od ledna 2014* nebo HULMÁK in TICHÝ *Spotřebitelská kupní smlouva* s. 39 nebo SELUCKÁ *Ochrana spotřebitele v navrhovaném občanském zákoníku*

¹⁴⁵ RÁMEŠ *Odpovědnost za vady versus záruka*

¹⁴⁶ HULMÁK in TICHÝ *Spotřebitelská kupní smlouva* s. 39

¹⁴⁷ <http://www.asociace-sos.cz/tiskova-zprava-ze-dne-13-5-2013-zaruka-spotrebitelum-zustava-vyklad-sos-asociace-potvrzuje-i-ministerstvo/>

¹⁴⁸ www.dtest.cz *Odpovědnost za vady, záruka a NOZ*

¹⁴⁹ <http://obcanskyzakonik.justice.cz> *Dvouletá zákonná záruka na zboží bude platit i po 1. 1. 2014*

¹⁵⁰ LIŠKUTÍN *Otazníky nad zákonnou zárukou při prodeji zboží v obchodě od ledna 2014*

¹⁵¹ TOMSA *Ještě jednou k odpovědnosti za vady při prodeji zboží v obchodě*

naprosto souhlasit, že účelem tohoto sporného ustanovení by měla být ochrana slabší strany a tato ochrana byla zcela jistě i cílem zákonodárce.¹⁵²

Nicméně z hlediska uplatňování práv z vadného plnění u prodávajícího lze spotřebitelům vzhledem k uvedené nejistotě doporučit, aby využili doby šesti měsíců od koupě k důkladnému obeznámení se s vlastnostmi výrobku a případné nedostatky vytkli pokud možno ještě v rámci této lhůty. Tento postup je pro spotřebitele vhodnější vzhledem k výhodnějšímu postavení v případném soudním sporu, resp. dokazování s ohledem na § 2161 odst. 2 OZ, neboť není zcela jisté, že soudy budou zastávat stejný názor ohledně zachování obsahu zákonné záruky, tak jako my a judikatura zatím chybí.

5.2.3. Nároky z vadného plnění

V případě prokázané vady na zakoupené věci vznikají kupujícímu nároky z vadného plnění. Je na kupujícím, jaký nárok vůči prodávajícímu uplatní, nicméně v některých případech je omezen jeho výběr zákonem. Kupující je svým výběrem vázán a nemůže jej libovolně měnit.¹⁵³ Zákonodárce obecně rozeznává nároky z vadného plnění, které bylo podstatným porušením smlouvy a dále ty, které vznikají při nepodstatném porušení smlouvy.¹⁵⁴ Při uplatňování nároků z vadného plnění u spotřebitelské kupní smlouvy právní úprava neupravuje kritérium podstatného, resp. nepodstatného porušení smlouvy. Nároky jsou v tomto případě založeny § 2169 OZ. Na první pohled působí toto ustanovení poněkud komplikovaně a nepřehledně, zejména v porovnání s obecnou úpravou v § 2106 a 2107 OZ. Celkem zde můžeme nalézt 4 základní nároky kupujícího. Těmi jsou:

- a) dodání nové věci nebo výměna součásti věci
- b) odstranění vady
- c) odstoupení od smlouvy
- d) přiměřená sleva

aa) V případě, že věc nemá vlastnosti vyplývající ze zákona¹⁵⁵ či smlouvy, je jedním ze základních nároků kupujícího požadavek na dodání nové věci, pokud to není vzhledem k povaze vady nepřiměřené. Zákonodárce pojem nepřiměřenosti nevykládá, nicméně lze k výkladu využít ustanovení čl. 3 bodu 3 směrnice

¹⁵² VÍTOVÁ in HULMÁK *Závazkové právo. Zvláštní část* § 2165 s.158-159

¹⁵³ TICHÝ *Kupní smlouva a spotřebitelská kupní smlouva, včetně odpovědnosti za vady*

¹⁵⁴ § 2106 a § 2107 OZ

¹⁵⁵ Konkrétně vlastnosti vyplývající z § 2161 OZ

1999/44/ES, které za nepřiměřené, resp. nepoměrné považuje takové zjednáání nápravy, které by pro prodávajícího znamenalo vznik nákladů, které by ve srovnání s ostatními možnostmi zjednáání nápravy bylo přehnané s ohledem na hodnotu, kterou by spotřební zboží mělo bez rozporu se smlouvou. Dále je nutné zohlednit význam rozporu se smlouvou a také značné obtíže, které by zjednáání nápravy představovalo pro spotřebitele. Pokud to není nepřiměřené, je prodávající povinen kupujícímu dodat novou věc, tj. věc, která bude totožná co do značky, typu, provedení, výbavy a dalších vlastností s původní zakoupenou věcí. V případě dodání technologicky vyspělejší věci nemá prodávající právo na doplacení rozdílu v ceně.¹⁵⁶ Týká-li se vada pouze součásti věci, smí kupující požadovat pouze výměnu této součásti. Důležitou změnou oproti předchozí právní úpravě je, že dnes při dodání nové věci nezačíná kupujícímu nová reklamační lhůta, ale pokračuje se ve stávající.¹⁵⁷

bb) Právo na odstranění vady by mělo dle našeho názoru být prioritním právem kupujícího. Pouze pokud nelze věc opravit, mohl by kupující uplatnit nároky na dodání nové věci či na odstoupení od smlouvy. Dle Tichého by oproti tomu primárním nárokem kupujícího mělo být dodání nové věci. Přičítá to prostředí masového konzumu, kdy je mnohdy pro prodávajícího jednodušší a mnohdy i levnější variantou dodání nové věci, než zdlouhavá a nákladná oprava.¹⁵⁸ Zákodárce spojuje odstranění vady s principem neúměrnosti/nepřiměřenosti a opravu věci předepisuje, pokud je s ohledem na vadu věci jiný nárok nepřiměřený.¹⁵⁹

cc) „*Odstoupením od smlouvy je jednostranný adresný projev vůle adresovaný kupujícím prodávajícímu.*“¹⁶⁰ Kupující má právo na odstoupení od smlouvy ve dvou případech. Za prvé mu tento nárok vzniká, pokud není možné dodání nové věci, např. se věc již nevyrábí či se jednalo o originální kus, či oprava a dále pro případ sice odstranitelné vady, nicméně kupující nemůže věc řádně užívat jako věc bez vady vzhledem k opakovanému výskytu nebo většímu počtu vad. V rámci poslední uvedené situace má kupující možnost výběru mezi dodáním nové věci a odstoupením od smlouvy. Z judikatury dále vyvozujeme, že za větší počet vad věci lze považovat výskyt alespoň tří vad věci naráz a za opakovaný výskyt vady

---

¹⁵⁶ VÍTOVÁ in HULMÁK *Závazkové právo. Zvláštní část* § 2169 s. 167

¹⁵⁷ Tuto informaci můžeme vyvodit ze skutečnosti, že zákonodárce nepřevzal stávající ustanovení ze SOZ.

¹⁵⁸ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2169 s. 425

¹⁵⁹ VÍTOVÁ in HULMÁK *Závazkové právo. Zvláštní část* § 2169 s.168

¹⁶⁰ TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § 2169 s. 426

výskyt vady potřetí. Dále také platí, že vrátí-li kupující věc po uplatnění práva na odstoupení od smlouvy nebo na výměnu věci, kterou používal, nemá prodávající právo na náhradu za znehodnocení této věci.¹⁶¹

dd) Právo požadovat slevu z kupní ceny náleží kupujícímu při výskytu vady vždy, tj. neodstoupí-li kupující od smlouvy nebo neuplatní-li právo na dodání nové věci bez vad, na výměnu její součásti nebo na opravu věci. Dále má kupující právo na slevu i v případě, že si jako první volbu zvolil jiný nárok, nicméně na straně prodávajícího se vyskytla nemožnost tomuto nároku vyhovět, tedy že mu prodávající nemůže dodat novou věc bez vad, vyměnit její součást nebo věc opravit, ale i v případě, že prodávající nezjedná nápravu v přiměřené době nebo že by zjednání nápravy spotřebiteli působilo značné obtíže.¹⁶² Právo na slevu je významné zejména při uplatnění práva z vadného plnění u věci, která již měla vady při koupi, nicméně spotřebitel o těchto vadách věděl a věc navzdory tomu koupil. Dále také u koupě použitých věcí, typicky při prodeji zboží v bazarech. Zde není možné uplatnit právo na výměnu věci, neboť druhá takováto vadná věc nebo stejně opotřebovaná věc neexistuje. Zákonodárce proto stanovil jako primární nárok přiměřenou slevu.

5.2.4. Vyloučení a omezení práva z vadného plnění

Zákon zakazuje ujednání ve smlouvě, které by vylučovalo nebo omezovalo spotřebitelovo právo z vadného plnění.¹⁶³ ZOS ukládá prodávajícímu povinnost spotřebitele informovat o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění, spolu s údaji o tom, kde lze tato práva uplatnit.¹⁶⁴ V případě vyloučení spotřebitelova práva z vadného plnění hrozí tedy prodávajícímu sankce také veřejnoprávní, neboť spáchá správní delikt dle § 24 odst. 7 písm. k) ZOS a může mu být udělena pokuta ve výši 300 000,- Kč.¹⁶⁵

Jako časté vyloučení spotřebitelova práva lze považovat kladení nejrůznějších podmínek ze strany prodávajícího, které spotřebitel musí splnit, pokud chce zboží reklamovat. Nejedna spotřebitel například žije v domněnku, že pro úspěšné uplatnění svého práva musí zboží předat k reklamaci v původním balení. V oblasti elektroniky je často spotřebitel mylně informován o tom, že

---

¹⁶¹ Rc 22/83

¹⁶² § 2169 odst. 3 OZ

¹⁶³ § 1814 písm. a) OZ

¹⁶⁴ § 13 ZOS

¹⁶⁵ § 24 odst. 12 písm. c) ZOS

pokud poruší jakousi „ochrannou známku“ např. na vnitřku počítače, nelze následně tento počítač reklamovat, resp. že dále již prodejce neodpovídá za vady. S tímto názorem nelze souhlasit, neboť odstranění této „samolepky“ nezpůsobí samo o sobě vadu. Prodávající by v tomto případě byl povinen prokázat, že vzniklá vada byla způsobena ze strany spotřebitele.

Pro příklad omezení spotřebitelova práva z vadného plnění lze uvést situaci, kdy prodávající sám předem určí způsob vyřízení reklamace nebo uvedení povinnosti spotřebitele nahradit nutné náklady vzniklé v souvislosti s uplatněním svého práva.¹⁶⁶

Neplatné je též ujednání podnikatele, že v případě neúspěšného uplatnění práva je spotřebitel povinen zaplatit podnikateli poplatek za neoprávněnou reklamaci.¹⁶⁷ Rozsudek zabývající se uvedeným příkladem je velice zajímavý a lze jej hodnotit jako pozitivní pro spotřebitele. Obsahuje hned několik dalších příkladů omezení a vyloučení spotřebitelova práva z vadného plnění a Nejvyšší správní soud v něm jasně a srozumitelně rozebírá danou problematiku.

---

¹⁶⁶ VÍTOVÁ *Vyloučení nebo omezení práva spotřebitele z vadného plnění*

¹⁶⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 22.3.2006, č.j. 3 As 60/2005-73

6. Odstoupení od distanční kupní smlouvy

Protipólem svobody uzavírání smlouvy je svoboda jejího zrušení či ukončení. Ta smluvním stranám umožňuje, aby smlouvu kdykoliv souhlasným projevem vůle (smlouvou o zrušení - *contrario actus*) ukončily. Jednostranné zrušení smlouvy vylučuje užití principu *pacta sunt servanda*. Nicméně smlouvy, které předpokládají jednorázové plnění, lze jednostranně zrušit. Právní úprava povoluje zrušení jen tehdy, jestliže smlouva nebyla splněna vůbec anebo nebyla splněna řádně.¹⁶⁸

„Odstoupení je jednostranným právním jednáním, kterým se ruší závazek“.¹⁶⁹ Právo na odstoupení od smlouvy je ze zásady neodvolatelné a nepodmínečné.¹⁷⁰

Obecně je spotřebiteli dána zákonná možnost odstoupení od smluv uzavřených pomocí prostředku komunikace na dálku a dále také u smluv uzavřených mimo obchodní prostory. Díky směrnici 2011/83/EU jsou nyní pravidla pro odstoupení u obou typů smluv sjednocena. Vzhledem k principu úplné harmonizace došlo i ke sjednocení úpravy odstoupení od distančních smluv v celé Evropské unii, což je nepochybně obrovské pozitivum zejména pro spotřebitele, kterému je tímto orientace v procesu odstoupení značně ulehčena.

Úpravu odstoupení od distančních smluv nalezneme v § 1829 a násl. OZ. Informování spotřebitele o možnosti odstoupení od smlouvy a dalších podstatných náležitostech procesu odstoupení je součástí povinné informační povinnosti podnikatele.¹⁷¹

6.1. Forma a obsah odstoupení

Stávající česká právní úprava nestanovuje konkrétní formu odstoupení od smlouvy a nečinila tak ani předchozí. V tomto ohledu se pro spotřebitele implementací směrnice 2011/83/EU nic nezměnilo. Jinak je tomu například v Německu, kde dříve zákonodárce dával spotřebiteli na výběr ze dvou možných forem odstoupení. Spotřebitel si mohl vybrat mezi písemnou formou nebo konkludentní formou odstoupení, která spočívala v prostém zaslání věci zpět podnikateli.¹⁷² Konkludentní odstoupení od smlouvy dnes německá právní úprava

¹⁶⁸ TICHÝ *Obecná část občanského práva* s. 138

¹⁶⁹ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1829 s.546

¹⁷⁰ *Schirmbacher* in *Spindler/Schuster* *Recht der elektronischen Medien* §355 Rn.11

¹⁷¹ Konkrétně viz kapitola o speciální informační povinnosti

¹⁷² *Masuch* in *MünchKomm-BGB* § 355 Rn.42

již nedovoluje a nevyžaduje ani formu písemnou, neboť § 355 odst. 1 věty 3 BGB požaduje pro odstoupení od smlouvy jednoznačné prohlášení spotřebitele, ze kterého bude jasně vyplývat, že spotřebitel si nepřeje být dále vázán smlouvou. S ohledem k principu smluvní svobody je ovšem ponechána smluvním stranám volnost, aby se dohodly, že i prosté zaslání věci bude považováno za odstoupení od smlouvy.¹⁷³ Odstoupení od smlouvy tedy dnes může být učiněno jak v Německu, tak v České republice pomocí faxu, emailu, telefonicky ba i ústně.¹⁷⁴

6.2. Výkon práva na odstoupení od smlouvy

V zásadě platí princip, že pokud nebylo od smlouvy odstoupeno, je smlouva platná a účinná.¹⁷⁵ Spotřebiteli je aktuálně dána možnost volby mezi třemi různými možnostmi výkonu práva na odstoupení. Za prvé může být odstoupení vykonáno libovolným projevem vůle učiněným spotřebitelem vůči podnikateli, ve kterém spotřebitel vyjadřuje svůj úmysl od smlouvy odstoupit. Dále je dnes nově umožněn spotřebiteli výkon práva na odstoupení zasláním vyplněného vzorového formuláře prodávajícímu, například emailem nebo dopisem. Poslední variantou je možnost spotřebitele vyplnit a odeslat elektronický vzorový formulář na odstoupení od smlouvy na webových stránkách prodávajícího, pokud tento webové stránky má.¹⁷⁶ V případě, že spotřebitel využije poslední jmenované varianty, je prodávající povinen spotřebiteli bez zbytečného odkladu v textové podobě potvrdit přijetí jeho odstoupení.¹⁷⁷ Potvrzení následně může sloužit jako důkaz o odstoupení od smlouvy. Pokud si spotřebitel zvolí první jmenovanou variantu, je pro něj nejlepší, pokud odstoupení provede v písemné formě a dopis s vyjádřením zašle podnikateli doporučeně spolu s doručenkou. Pro případný spor je výhodnější, pokud spotřebitel má nějaké důkazy o učiněném odstoupení, neboť v případě sporu nese důkazní břemeno on. Spotřebitel tedy musí prokázat svá tvrzení, tj. že odstoupil od smlouvy.

Odstoupení od smlouvy u distančních smluv nevyžaduje žádné odůvodnění a spotřebitel nemůže být k uvedení důvodu ani nucen či mu nesmí být odstoupení odmítnuto z důvodu neodůvodnění. Podnikatel přesto může mít zájem na zjištění příčiny spotřebitelova odstoupení. Může ho tedy o sdělení důvodu

---

¹⁷³ Müller - Christmann in BeckOK BGB § 335 Rn. 12 -14

¹⁷⁴ Grüneberg in Palandt Kommentar zum BGB § 355 Rn.6

¹⁷⁵ Stadler in Jauernig Kommentar zu BGB § 355 Rn. 7

¹⁷⁶ Völker Übersicht zu der Neuregelung des Widerrufs ZJS S. 605

¹⁷⁷ § 1830 OZ

požádat.¹⁷⁸ Například některé e-shopy s oblečením uvádějí ve svých formulářích pro odstoupení důvody typu „zboží se nelíbí“ či „špatná barva nebo velikost“ a spotřebitel může konkrétní příčinu označit.

Odstoupení od distanční smlouvy nesmí podléhat jakékoli sankci nebo postihu, např. smluvní pokutě, odstupnému nebo propadnutí již zaplacených peněz apod.¹⁷⁹

Odstoupení od smlouvy je účinné, pokud bylo odesláno před uplynutím lhůty pro odstoupení.

6.3. Vzorový formulář pro odstoupení od distančních smluv

V důsledku uplatnění principu úplné harmonizace byl evropským zákonodárcem vytvořen vzorový formulář pro odstoupení od smlouvy, který je uveden v části B přílohy I směrnice 2011/83/EU. Protože je formulář součástí směrnice, je k dispozici ve všech jazycích členských států Evropské unie. Účel formuláře je zřejmý, tj. sjednotit odstoupení od smlouvy jednotně v rámci všech členských států a dále nabídnout spotřebitelům možnost vyjádřit své odstoupení od smlouvy pomocí předpřipraveného formuláře a tímto jim ulehčit proces odstoupení od smlouvy.

Český zákonodárce implementuje část směrnice 2011/83/EU ohledně vzorového formuláře v nařízení vlády č. 363/2013 Sb. Vzorový formulář je přílohou tohoto nařízení vlády. Nařízení dále nabízí použití vzorového poučení o právu odstoupit od smlouvy, jehož vzor je taktéž přílohou nařízení.

Jak již bylo zmíněno výše, je použití vzorového formuláře pro spotřebitele pouze fakultativní, nikoli povinné. Spotřebiteli zůstává možnost použití jiného způsobu odstoupení od smlouvy.

6.4. Lhůta pro odstoupení

6.4.1. Jednotná lhůta

Neboť vykazuje kupní smlouva uzavřená distančním způsobem pro spotřebitele jistá negativa oproti klasické koupi předmětu v kamenném obchodě a spotřebitel je tedy omezen na své svobodě rozhodnout se, je mu umožněno následně se ze smlouvy vyvázat.¹⁸⁰

---

¹⁷⁸ Schirnbacher in Spindler/Schuster Recht der elektronischen Medien BGB § 355 Rn .13

¹⁷⁹ ŠULÁKOVÁ Odstoupení od spotřebitelské smlouvy

¹⁸⁰ Schürnbrand Examens-Repetitorium Verbraucherschutzrecht Rn. 198

V rámci Evropské unie byla lhůta pro odstoupení od smlouvy povětšinou mezi 7¹⁸¹ až 15 dny. To způsobovalo potíže při uzavírání přeshraničních obchodů.¹⁸² Přistoupila tedy Evropská unie k sjednocení této lhůty, což je nepochybně obrovské pozitivum. Lhůta na uplatnění práva na odstoupení od smlouvy se ovšem pro české spotřebitele nezměnila a stále tak činí 14 dnů.¹⁸³ Oproti předchozí právní úpravě je nicméně nyní lhůtou procesní.¹⁸⁴ Stejně platí také pro německé spotřebitele.¹⁸⁵ Německý právní řád výslovně dovoluje možnost prodloužení lhůty pro odstoupení od smlouvy, pokud se strany dohodnou. Nicméně zkrácení lhůty je zakázáno.¹⁸⁶ Náš zákonodárce stanovil v § 1812 odst. 2 OZ pravidlo, že se nepřihlíží k ujednáním odchylovajícím se od ustanovení zákona stanovených k ochraně spotřebitele, což beze sporu je i ustanovení o právu na odstoupení od smlouvy. Zákon zde výslovně neuvádí, zda se jedná jak o ujednání v neprospěch spotřebitele, tak v jeho prospěch. Nicméně by zajisté bylo v rozporu s úmyslem zákonodárce, pokud by se nepřihlíželo i k ujednáním, která zesilují ochranu spotřebitele.

Odstoupení od smlouvy je možné ještě i před dodáním zboží spotřebiteli, tudíž nemusí spotřebitel čekat, až mu bude zboží dodáno.¹⁸⁷

6.4.2. Začátek a konec běhu lhůty

Pro určení posledního dne možného odstoupení od smlouvy je důležité určit začátek běhu lhůty. Začátek běhu lhůty je ovlivněn především typem smlouvy, která je spotřebitelem uzavřena.

Obecně běží lhůta od uzavření smlouvy. V případě kupní smlouvy začíná ovšem běžet dnem převzetí zboží.¹⁸⁸ Směrnice 2011/83/EU za převzetí zboží považuje fyzické převzetí spotřebitelem či jím určenou třetí osobou. Účinkem převzetí je nabytí vlastnického práva spotřebitelem a také přechod nebezpečí škody na věci na spotřebitele.

Pokud je předmětem smlouvy několik druhů zboží nebo dodání několika částí, běží lhůta ode dne převzetí poslední dodávky zboží.¹⁸⁹ Lze se jedná o

---

¹⁸¹ Např. v Rakousku, Francii nebo Belgii

¹⁸² *Stallmann/Wegner* Internationalisierung von E-Commerce-Geschäften

¹⁸³ § 1829 odst. 1 OZ

¹⁸⁴ § 1818 OZ

¹⁸⁵ *Völker* Übersicht zu der Neuregelung des Widerrufs ZJS S. 605

¹⁸⁶ § 361 Abs. 2 BGB

¹⁸⁷ *Schirnbacher* in *Spindler/Schuster* Recht der elektronischen Medien § 355 Rn. 12

¹⁸⁸ § 1829 odst. 1 písm. a) OZ

¹⁸⁹ § 1829 odst. 1 písm. b) OZ

zvláštní případ kupní smlouvy, úprava tedy nedopadá na smlouvy o dílo, které je zhotovováno postupně. V tomto případě jde o jednu kupní smlouvu, tedy jednu objednávku. Nejčastěji nastane tato situace při objednání zboží přes internet nebo z katalogu, kdy prodávající nemá všechno objednané zboží na skladě a z tohoto důvodu jej posílá postupně.¹⁹⁰

U smlouvy, jejímž předmětem je pravidelná opakovaná dodávka zboží, běží lhůta ode dne převzetí první dodávky zboží.¹⁹¹ I zde se jedná pouze o zvláštní typ kupní smlouvy a úprava se nepoužije na smlouvy o poskytování služeb, např. telekomunikačních.¹⁹² Typickým příkladem bude objednávka časopisu, který pravidelně po určitou dobu spotřebitel odebírá.

Konec lhůty podléhá obecným ustanovením o počítání času.¹⁹³

6.5. Chybné nebo chybějící poučení o právu na odstoupení

Zákonodárce stanovil povinnost prodávajícího informovat spotřebitele o podmínkách, lhůtách a o procesu odstoupení od smlouvy, stejně jako o možnosti použití vzorového formuláře pro odstoupení.

V případě chybného nebo chybějícího poučení spotřebitele o právu na odstoupení od smlouvy dochází, stejně jako tomu bylo v předchozí právní úpravě, k prodloužení lhůty na odstoupení. Pokud je poučení chybné nebo nebylo učiněno vůbec, nezačíná běh lhůty pro odstoupení. Vada v poučení může být však zhojena, pokud prodávající dodatečně potřebné informace spotřebiteli sdělí.¹⁹⁴ V tomto případě začne čtrnáctidenní lhůta běžet dnem doručení sdělení o právu na odstoupení a potřebných informací s tím spojených.¹⁹⁵ Dřívější právní úprava při vadách v poučení stanovila lhůtu pro odstoupení na 3 měsíce od převzetí plnění.¹⁹⁶ Dnes je lhůta v § 1829 odst. 2 OZ prodloužena ve prospěch spotřebitele na dobu jednoho roku a čtrnácti dnů ode dne počátku běhu lhůty.

Prodloužení lhůty závisí pouze na provedení či neprovedení informační povinnosti prodávajícího. Je nepodstatné, pokud spotřebitel svá práva zná i bez tohoto poučení.

---

¹⁹⁰ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1829 s. 548

¹⁹¹ § 1829 odst. 1 písm. c) OZ

¹⁹² HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1829 s. 548

¹⁹³ § 605 OZ a násl.

¹⁹⁴ *Völker Übersicht zu der Neuregelung des Widerrufs ZJS S. 605*

¹⁹⁵ § 1829 odst. 2 OZ

¹⁹⁶ § 53 odst. 7 SOZ

6.5. Nemožnost odstoupit od smlouvy

Ne u všech distančních smluv je možné využít práva na odstoupení od smlouvy. Zákonodárce v § 1837 OZ uvedl taxativní výčet smluv, od kterých odstoupit nelze, přestože byly uzavřeny pomocí některého prostředku komunikace na dálku nebo mimo obvyklé prostory. Jedná se o smlouvy:

a) o poskytování služeb, jestliže byly splněny s předchozím výslovným souhlasem spotřebitele před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy a podnikatel před uzavřením smlouvy sdělil spotřebiteli, že v takovém případě nemá právo na odstoupení od smlouvy,

b) o dodávce zboží nebo služby, jejichž cena závisí na výchylnkách finančního trhu nezávisle na vůli podnikatele a k němuž může dojít během lhůty pro odstoupení od smlouvy,

c) o dodání alkoholických nápojů, jež mohou být dodány až po uplynutí třiceti dnů a jejichž cena závisí na výchylnkách finančního trhu nezávislých na vůli podnikatele,

d) o dodávce zboží, které bylo upraveno podle přání spotřebitele nebo pro jeho osobu,

e) o dodávce zboží, které podléhá rychlé zkáze, jakož i zboží, které bylo po dodání nenávratně smíseno s jiným zbožím,

f) o opravě nebo údržbě provedené v místě určeném spotřebitelem na jeho žádost; to však neplatí v případě následného provedení jiných než vyžádaných oprav či dodání jiných než vyžádaných náhradních dílů,

g) o dodávce zboží v uzavřeném obalu, které spotřebitel z obalu vyňal a z hygienických důvodů jej není možné vrátit,

h) o dodávce zvukové nebo obrazové nahrávky nebo počítačového programu, pokud porušil jejich původní obal,

i) o dodávce novin, periodik nebo časopisů,

j) o ubytování, dopravě, stravování nebo využití volného času, pokud podnikatel tato plnění poskytuje v určeném termínu,

k) uzavírané na základě veřejné dražby podle zákona upravujícího veřejné dražby, nebo

l) o dodání digitálního obsahu, pokud nebyl dodán na hmotném nosiči a byl dodán s předchozím výslovným souhlasem spotřebitele před uplynutím lhůty pro odstoupení od smlouvy a podnikatel před uzavřením smlouvy sdělil spotřebiteli, že v takovém případě nemá právo na odstoupení od smlouvy.

Uvedený výčet je důsledkem implementace čl. 16 směrnice 2011/83/EU a je až na drobné odchylky převeden doslovně. V porovnání s předchozí úpravou nedochází k výrazným změnám, nicméně jsou přidány některé nové typy smluv, od kterých nelze odstoupit. Například se jedná o smlouvy uvedené pod písmenem c), tedy smlouvy o dodání alkoholických nápojů. Důvod vyloučení odstoupení u těchto smluv je zejména zaměřen na prodej vína, kdy víno bude objednáno již na jaře, ale dodáno až na podzim, tzv. „*vin en primeur*“. Spotřebitel může získat vysoce kvalitní víno za nepatřičně nízkou cenu. Spotřebitel by z takové obchodu mohl mít prospěch, neboť se do doby dodání může cena změnit.¹⁹⁷ Vyloučení odstoupení od těchto smluv je nově zakotveno i v německém právním řádu. Dále je nově jak pro naši právní úpravu, tak pro německou, písmeno g) výčtu, tedy smlouvy, jejichž předmětem je zboží zabalené z hygienických či zdravotních důvodů v obale a tento obal byl spotřebitelem porušen. V praxi se nejčastěji setkáme se zbožím jako zdravotnický materiál, hygienické potřeby nebo kosmetické prostředky. S různorodým výkladem se můžeme setkat například u spodního prádla, které ne vždy bývá doručeno hygienicky zabalené. Hulmák spodní prádlo, pokud nebylo řádně zabaleno, nepovažuje za předmět takovéto smlouvy.¹⁹⁸ Rozdílně se k tomu staví například Gasch, který spodní prádlo uvádí jako jeden z typických příkladů.¹⁹⁹

Časté problémy nastávají se smlouvami uvedenými pod písmenem a), tj. smlouvy o poskytování služeb, jestliže k plnění dojde s výslovným souhlasem spotřebitele před uplynutím lhůty na odstoupení. Zejména při uzavření smlouvy pomocí telefonu není mnohdy spotřebitel upozorněn na skutečnost, že souhlasí-li se začátkem plnění, ztrácí právo na odstoupení od smlouvy. Nejčastěji jsme se v praxi setkali s tímto chování u poskytovatelů mobilních služeb. Zákonodárce nicméně na tyto situace pamatoval v § 1836 písm. a) OZ, který stanoví, že spotřebitel v případě odstoupení od takovéto smlouvy nenese žádné náklady.

Za zcela logické lze považovat smlouvy uvedené pod písm. d) a e). Oba případy jsou zákonem zakotveny zejména s ohledem na následnou neprodejnost zboží, které by mohlo být vráceno.

---

¹⁹⁷ Schirmbacher in Spindler/Schuster Recht der elektronischen Medien § 312g Rn. 35-36

¹⁹⁸ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1837 s.579

¹⁹⁹ Gasch Praxistipps für Online-Händler www.haendlerbund.de S. 28

6.6. Následky odstoupení od smlouvy

Obecná právní úprava stanovuje, že odstoupením od smlouvy se závazek zrušuje od začátku, tedy *ex tunc*.²⁰⁰ Nezanikají ovšem práva třetích osob nabytá v dobré víře, ale pouze práva a povinnosti stran.²⁰¹ Pro odstoupení od spotřebitelských smluv se použije speciální úprava obsažená v § 1829 a násl. OZ, kam byly implementovány příslušné články směrnice 2011/83/EU, jedná se zejména o čl. 13 a č. 14 směrnice. Podnikateli nevzniká nárok na náhradu újmy z porušení smluvní povinnosti, nemá dále ani právo na zaplacení úroků z prodlení či smluvní pokuty vzniklé do odstoupení od smlouvy. Nadále ale platí ujednání, která zavazují strany i po odstoupení od smlouvy, např. možnost spotřebitele vrátit zboží u třetí osoby.²⁰²

6.6.1. Vrácení vzájemných plnění

Při odstoupení od smlouvy jsou strany povinny vrátit si plnění. Není-li stanoveno jinak, přijatá plnění mají být vrácena bez zbytečného odkladu.²⁰³ Spotřebitel může požadovat jím poskytnuté plnění, v zásadě se bude jednat o vrácení platby za zboží, které na základě smlouvy podnikateli poskytl. Z druhé strany podnikatel může po odstoupení od smlouvy požadovat vrácení poskytnutého zboží.²⁰⁴ Spotřebitel není povinen vrátit zboží v originálním obalu.²⁰⁵ Zákonná úprava hovoří ve prospěch podnikatele, který nemusí vrátit přijaté plnění do doby, než mu spotřebitel předá nebo prokáže, že zboží podnikateli odeslal.²⁰⁶

Lhůta pro vrácení vzájemných plnění činí 14 dnů. Spotřebitel je povinen nejpozději do čtrnácti dnů od odstoupení od smlouvy předat nebo zaslat podnikateli zpět zboží.²⁰⁷ Podnikateli zákon určuje také čtrnáctidenní lhůtu na vrácení všech peněžitých prostředků, které od spotřebitele na základě smlouvy dostal.²⁰⁸ Dle předchozí právní úpravy činila lhůta pro zaplacení finanční částky zpět spotřebiteli 30 dnů od odstoupení od smlouvy.²⁰⁹ Úprava ve SOZ byla velice

---

²⁰⁰ § 2004 OZ

²⁰¹ § 2005 OZ

²⁰² HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1831 s.553

²⁰³ Schirnbacher in Spindler/Schuster *Recht der elektronischen Medien* § 355 Rn. 22

²⁰⁴ Schürnbrand *Examens-Repetitorium Verbraucherschutzrecht* Rn. 228

²⁰⁵ Grüneberg in Palandt *Kommentar zum BGB* § 355 Rn. 13

²⁰⁶ § 1832 odst. 4 OZ

²⁰⁷ § 1831 odst. 1 OZ

²⁰⁸ § 1832 odst. 1 OZ

²⁰⁹ § 53 odst. 10 SOZ

kusá a neobsahovala lhůtu pro vrácení zboží spotřebitelem. Pro německé právo nastala stejná změna, neboť dřívější lhůta na vrácení plnění taktéž činila 30 dní,²¹⁰ dnes je v § 357 odst. 1 BGB stanovena na 14 dní. Je třeba si uvědomit, že lhůta začíná běžet spotřebiteli v jiný okamžik než podnikateli. Spotřebitelova lhůta začne běžet okamžikem odeslání projevu vůle o odstoupení od smlouvy podnikateli. Naproti tomu podnikatelova lhůta na vrácení obdrženého plnění začíná běžet okamžikem, kdy mu spotřebitelova vůle odstoupit od smlouvy dojde.²¹¹ V případě kupní smlouvy, kdy podnikatel převezme plnění od spotřebitele, popř. okamžikem, kdy spotřebitel prokáže zaslání plnění zpět podnikateli.²¹²

6.6.1.1. Náklady na vrácení plnění

Při odstoupení od smlouvy se naskýtá otázka, jak je to s ne/vrácením nákladů na dodání zboží a dále s náklady vynaloženými na vrácení zboží. Náklady na dodání zboží hradí zpravidla spotřebitel. Většinou je mu dáno na výběr z několika možností dodání zboží, např. odeslání zásilkovou službou, pomocí pošty či v poslední době stále populárnější vyzvednutí na provozovně nebo „zásilkovně“. V případě odstoupení vzniká podnikateli povinnost vrátit spotřebiteli náklady na dodání zboží, ale pouze ve výši nejlevnější nabízené varianty dodání. Pokud spotřebitel zvolí dražší variantu dodání zboží, vrátí podnikatel pouze částku rovnající se nejlevnějšímu nabízenému způsobu dodání zboží.²¹³ V případě, že podnikatel nabízí dodání zdarma, vrací se pouze cena za zboží.²¹⁴ „Vynalézavý“ podnikatel by mohl ovšem tento princip obejít tak, že pokaždé nabídne možnost odeslání zboží zdarma, nicméně například až za několik týdnů, ačkoli má zboží k dispozici, resp. připravené k odeslání. Schirmbacher zastává názor, že za situace, kdy podnikatel nabízí u prodeje zboží, jenž má skladem, např. za prvé dodání zdarma, ale za 6 týdnů, dále dodání ve lhůtě tří dnů za 4 eura a expresní dodání do 24 hodin za 10 euro, by v případě odstoupení od smlouvy a následného vrácení nákladů za dodání podnikatel měl spotřebiteli vrátit 4 eura.²¹⁵ OZ mluví o nejlevnějším nabízeném způsobu dodání zboží, nicméně bod 46 odůvodnění směrnice 2011/83/EU hovoří o běžném a obecně přijatelném způsobu dodání s nižšími náklady na dodání, popř. čl. 13 směrnice o nejlevnějším

²¹⁰ *Schreiber* Wichtige Neuregelungen <http://www.e-recht24.de>

²¹¹ *Schirmbacher* in *Spindler/Schuster* Recht der elektronischen Medien § 355 Rn.26

²¹² § 1832 odst. 4 OZ

²¹³ § 1832 odst.1, 2 OZ

²¹⁴ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1832 s. 558

²¹⁵ *Schirmbacher* in *Spindler/Schuster* Recht der elektronischen Medien § 355 Rn. 22

způsobu standardního dodání. Je tedy otázka, zda za standardní způsob dodání lze považovat i dopravu zdarma. S názorem Schirmbachera zcela souhlasíme, neboť je jisté ku prospěchu spotřebitele jistým způsobem vytyčit meze „standardního dodání“.

U nákladů na vrácení zboží se vychází z předchozí právní úpravy, která taktéž povinnost nést náklady na vrácení zboží přičítala spotřebiteli.²¹⁶ Obecně tedy nese náklady spotřebitel. Nicméně pokud podnikatel o tomto spotřebitele neinformuje v rámci povinné informační povinnosti, nese tyto náklady sám podnikatel.²¹⁷ Ovšem pokud podnikatel v rámci informační povinnosti spotřebiteli sdělí, že v případě odstoupení od smlouvy nese náklady spotřebitel a následně ve smlouvě bude ujednáno, že nese náklady podnikatel, řídí se tato povinnost smlouvou.²¹⁸ Spotřebitel je povinen nést tyto náklady, i když mu byla dodána vadná věc. Změna nastala v rámci německé úpravy, kde do implementace směrnice 2011/83/EU byl podnikatel ten, kdo nesl náklady na vrácení zboží, tedy pokud zboží přesahovalo hodnotu 40 eur. V Německu platila tzv. 40-Euro-Klausule, která znamenala, že pokud spotřebitel vracel zboží, které mělo menší hodnotu než 40 eur, nesl náklady na vrácení on. Pokud ovšem cena věci byla vyšší než 40 euro, byl podnikatel povinen nést náklady. Podnikatel měl dále tuto povinnost, pokud dodané zboží neodpovídalo objednanému zboží.²¹⁹ Zrušení této klausule se nesečkalo s pozitivním ohledem ve společnosti, nicméně i nadále spousta e-shopů na sebe dobrovolně bere povinnost nést náklady na vrácení zboží. Hlavním motivem pro tento čin je zejména větší spokojenost zákazníka s obchodem a pozitivní recenze, které mohou zapříčinit vzrůst a opakovaný návrat klientely.²²⁰

6.6.2. Odpovědnost spotřebitele za vrácené zboží

V případě odstoupení spotřebitele od smlouvy vznikají ze strany prodávajícího otázky, zda smí po spotřebiteli požadovat jistou náhradu za dobu, kdy spotřebitel mohl zboží užívat. Spotřebitel, byť od smlouvy odstoupil, měl zboží k dispozici a to po dobu maximálně 14 dní, neboť tolik činí lhůta na uplatnění práva na odstoupení od smlouvy. Koneckonců prodávající nemůže

---

²¹⁶ § 53 odst. 10 SOZ

²¹⁷ § 1832 odst. 3 OZ

²¹⁸ HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část* § 1832 s.559

²¹⁹ *Völker Übersicht zu der Neuregelung des Widerrufs* ZJS S. 606

²²⁰ *Möhring/Schmidt/Ulrich/Walsh Moderetouren im Deutschen Onlinehandel*, HMD Praxis der Wirtschaftsinformatik S.260

v době, kdy má u sebe zboží spotřebitel, s dotyčným zbožím nijak manipulovat, tj. ani jej prodat. Dále může nastat případ, kdy podnikatel obdrží zpět zboží poškozené nebo z jiného důvodu se sníženou hodnotou. Prodávající tedy může projevit zájem o vyrovnání hodnoty nové věci a věci vrácené. V zásadě je tedy důležité rozlišovat mezi náhradou za pouhé použití věci spotřebitelem před odstoupením od smlouvy a za náhradu za zhoršení, které věc utrpěla.²²¹

Zákon v § 1833 říká, že „spotřebitel odpovídá podnikateli pouze za snížení hodnoty zboží, které vzniklo v důsledku nakládání s tímto zbožím jinak, než je nutné s ním nakládat s ohledem na jeho povahu a vlastnosti. To neplatí, pokud podnikatel nesdělil spotřebiteli informace podle ustanovení § 1820 odst. 1 písm. f).“ Z tohoto ustanovení vyplývá, že podnikatel nemá nárok na náhradu za užívání předmětu. Podnikatel při uzavření distanční smlouvy toto riziko dobrovolně podstupuje.²²² Spotřebitel je povinen nahradit pouze snížení hodnoty dodané věci, pokud bylo zapříčiněno při nakládání se zbožím jinak, než je nutné s ním nakládat s ohledem na jeho povahu a vlastnosti. Doslovný výklad tohoto ustanovení si ukážeme na příkladu. Spotřebitel si například koupí fotoaparát kvůli dovolené, kde jej bude používat k účelu, pro který byl vyroben – tj. bude s ním třeba fotografovat pouze na souši, když to není fotoaparát přizpůsobený na fotografování pod vodní hladinou, tento fotoaparát po dovolené stále v rámci lhůty 14 dnů zašle zpět prodávajícímu spolu s odstoupením od smlouvy. Vzhledem k tomu, že spotřebitel s fotoaparátem nakládal s přihlédnutím k povaze a vlastnostem fotoaparátu, nemusí prodávajícímu platit žádnou náhradu za použití věci ve lhůtě pro odstoupení od smlouvy.

Zákonodárce do § 1833 OZ implementoval č. 14 odst. 2 směrnice 2011/83/EU. Nicméně uvedený článek směrnice používá odlišnou konstrukci, když spotřebiteli dovoluje se pouze obeznámit s povahou, vlastnostmi a funkcí zboží. Spotřebitel tedy neodpovídá za snížení hodnoty, které bude způsobeno vyzkoušením, pokud ovšem nebude nadále pokračovat v užívání předmětu či s věcí nebude nesprávným způsobem nakládat.²²³ Zcela jasným a srozumitelným způsobem je situace vysvětlena v bodu č. 47 odůvodnění směrnice 2011/83/EU, který říká, že „Někteří spotřebitelé uplatňují své právo odstoupit od smlouvy poté, co zboží používali v míře vyšší, než je míra nutná k tomu, aby se

²²¹ Schirnbacher in Spindler/Schuster Recht der elektronischen Medien § 357 Rn .26 -27

²²² HULMÁK Závazkové právo. Obecná část § 1833 s.560

²²³ ŠVESTKA, DVOŘÁK, FIALA Občanský zákoník. Komentář. Svazek V. § 1833 s.234

obeznámili s povahou, vlastnostmi a funkčností zboží. V tomto případě by spotřebitel neměl pozbýt právo odstoupit od smlouvy, měl by však odpovídat za případné snížení hodnoty zboží. Aby se spotřebitel obeznámil s povahou, vlastnostmi a funkčností zboží, měl by s ním nakládat a zkontrolovat je jen takovým způsobem, jaký by mu byl umožněn v prodejně. Například oděv by si měl spotřebitel jen vyzkoušet a nesměl by jej nosit. Během lhůty pro odstoupení od smlouvy by proto spotřebitel měl se zbožím náležitě zacházet a zkontrolovat jej náležitým způsobem.“

Dle našeho názoru by bylo bývalo vhodnější, pokud by se zákonodárce držel dikce směrnice a implementoval její bod doslova, jako to udělal např. německý zákonodárce v § 357 odst. 7 BGB. Mohl se tak vyhnout případným sporům a dohadům. Při určení mezí, v jakých je spotřebiteli umožněno se se zbožím obeznámit, lze vycházet z bodu č. 47 odůvodnění směrnice 2011/83/EU a přirovnat jej k obeznámení se se zbožím při prodeji v kamenném obchodě.²²⁴

---

²²⁴ Schürnbrand Examens-Repetitorium Verbraucherschutzrecht Rn. 235

Závěr

Cílem práce bylo za prvé podat ucelený přehled o problematice kupní smlouvy uzavírané se spotřebitelem distančním způsobem. Dle našeho názoru bylo tohoto cílu dosaženo, neboť práce pojednává o všech důležitých aspektech těchto smluv a plánovitě provádí čtenáře danou tematikou. Nejprve podá vysvětlení klíčových pojmů, vymezí právní úpravu dané oblasti a následně systematicky objasní kompletní proces uzavírání a následného uzavření smlouvy, včetně případného zániku závazku. Nejprve musí být vůči spotřebiteli splněna informační povinnost ze strany prodávajícího, kdy dále bude podána nabídka, většinou taktéž ze strany prodávajícího, která může být přijata a dojde k uzavření smlouvy. Při plnění vzájemných práv a povinností vyplývajících ze smlouvy může nicméně dojít k pochybení, proto tato práce navazuje tematikou odpovědnosti smluvních stran a finálně hovoří o možnosti odstoupení od smlouvy jako možném prostředku ukončení smluvního závazku.

Již při vymezení pojmu spotřebitel můžeme nalézt mírný rozpor mezi německou a českou právní úpravou, kdy německá definice spotřebitele se sice liší víceméně jen jedním slovem - „přesahovat“, nicméně velice podstatným. První stěžejní otázkou uvedenou v úvodu této práce byla otázka, zda český zákonodárce zvládl úkol implementace směrnice 2011/83/EU do našeho právního řádu lépe, resp. rovnocenně jako německý zákonodárce. Provedení směrnice bylo v práci rozpracováno vzhledem k obsahu směrnice ve dvou klíčových oblastech, tj. oblast informační povinnosti a dále právo na odstoupení od smlouvy. Obě tyto sféry jsou těžištěm ochrany spotřebitele v rámci distanční kontrakce.

S výsledkem provedení příslušných článků směrnice 2011/83/EU o informační povinnosti do OZ nejsme zcela spokojeni, neboť v této oblasti se zákonodárce dopustil několika nepřesností, jak uvedeno v příslušné kapitole, které jdou na vrub spotřebiteli. Také nezachování dvou druhů informační povinnosti, tak, jak je vymezuje směrnice 2011/83/EU, nepovažujeme za krok správným směrem. Pro spotřebitele je daná oblast v OZ upravena poněkud zmatečně. V této oblasti dle našeho názoru postupoval pečlivěji německý zákonodárce, když se poměrně striktně držel dikce směrnice 2011/83/EU a nedopustil se tak zbytečných chyb při implementaci. Totéž platí pro oblast práva na odstoupení od smlouvy. Zde se česká právní úprava oproti té předchozí značně rozšířila a obsahuje nyní podstatně komplexnější úpravu, což je nepochybně pozitivní pokrok. Nedostatek

nicméně spatřujeme zejména v oblasti odpovědnosti spotřebitele za vrácení zboží při odstoupení od smlouvy. Zde musíme kriticky připustit, že stávající ustanovení § 1833 OZ nesvědčí hlavně podnikateli a může podporovat nečestné jednání ze strany spotřebitelů, především těch nepoctivých. Avšak to jsme již v oblasti dobrých mravů. Koneckonců, nepatříme do týmu legislativců a tak naše hodnocení je čistě subjektivní, nicméně při implementaci směrnic považujeme za jednodušší a efektivnější využít ustanovení dané směrnice co do obsahu maximálně. Proto lze zákonodárci do budoucna pouze doporučit, aby se nepouštěl do vlastních definicí či přerozdělování, míchání jednotlivých bodů směrnice dohromady a následné začlenění do několika dílčích ustanovení, což může poté způsobit špatné či nedostatečné provedení.

Druhou ze stěžejních otázek, které si autoři v úvodu vymezili, byla otázka, zda stávající právní úprava poskytuje spotřebiteli dostatečnou právní ochranu při uzavírání distančních kupních smluv. Byť oblast kupních smluv uzavíraných distančním způsobem spotřebitelem je čistě občanskoprávní problematikou, díky odstranění dvojkolejnosti úpravy občanského zákoníku a obchodního zákoníku došlo v rámci rekodifikace k přesunutí některých ustanovení ze zrušeného obchodního zákoníku, což zasáhlo i do problematiky týkající se spotřebitele. Kromě rozšíření definice podnikatele o několik nových aspektů se jedná zejména o oblast záruky za jakost, která je nově upravena jako záruka ze strany podnikatele dobrovolná. Toto vymezení by na ochraně spotřebitele až tolik neměnilo, pokud by zákon výslovně upravoval tzv. zákonnou záruku. Zákonodárce samozřejmě upravuje odpovědnost prodávajícího z vadného plnění, nicméně díky chybějící judikatuře není prozatím zcela jasné, zda zachoval i zákonnou záruku. My se přikláníme k tomu, že ano. Ovšem považovali bychom za přínos, aby zákonodárce dané ustanovení zákona opravil a vyjádřil své úmysly přesněji.

Jako pozitivum oproti předešlé úpravě v SOZ shledáváme v rozšíření pojmu nabídky, kdy zákon nově výslovně označuje za nabídku již zveřejnění zboží např. na stránkách e-shopů. Spotřebitel je tedy ten, kdo danou nabídku buď přijme anebo ne. Nemusí již nabídku sám činit. Dalším kladem nové právní úpravy je přeměna čtrnáctidenní lhůty na odstoupení od smlouvy z hmotněprávní na procesněprávní. Tato změna poskytuje spotřebiteli delší čas na řádnou prohlídku zboží a dále jej zbavuje obav, zda při odstoupení od smlouvy dojde jeho projev vůle prodávajícímu včas.

Současný stav legislativy v oblasti ochrany spotřebitele při uzavírání kupních smluv distančním způsobem lze vesměs hodnotit pozitivně. Při spojení ochrany soukromoprávní a veřejnoprávní poskytuje zákon spotřebiteli dostatečnou ochranu. Zákon spotřebitele chrání jak před uzavřením smlouvy, tak i následně po jejím uzavření. To ovšem neznámá, že není v této oblasti co zlepšovat. Nakonec, jak bylo řečeno již v úvodu, právo je neustále se vyvíjející oblastí a tak je zákonodárci ponechána možnost postupem času dořešit všechny sporné otázky.

Resumé

This diploma thesis deals with a topic of contract of purchase concluded with consumer at a distance. The Czech legislation has in past two years faced large changes. These changes were caused by the effect of the act Nr. 89/2012, Civil Code. Into this Civil Code was implemented the Directive 2011/83/EU, on consumer rights.

The main goal was to describe to the reader the problems of purchase contract concluded with the use of the means of distance communication. The authors asked themselves at the beginning of writing this thesis two questions. The first one was if the current legislation on consumer protection is sufficient and the second question was, if the implementation of the Directive 2011/83/EU was performed correctly. To answer these questions we used the methods of comparison with the act Nr. 40/1964, Civil Code and with the German legislation, mainly with Bürgerliche Gesetzbuch (BGB).

The thesis is divided into six chapters. For a better understanding of the terms used in this thesis, in the first chapter we have defined all of the important terms. The following chapter provides information on current legislation on contracts of purchase concluded with consumer at a distance. In this chapter will be the reader acquainted with the change of the principle of harmonisation, on which are based the directives of the European Union, from minimal to full harmonisation.

The third chapter deals with the mainstay of communications made before the conclusion of a contract and the process of conclusion of the contract itself. The information that the entrepreneur has to notify consumer before the conclusion of a contract is one of the main protection given to the consumer in the area of distance contracts. The legislator has divided two types of the communications made before the conclusion of a contract. The first one is generally used for all consumer contracts and the second one adjust the information given before the conclusion of a distance contracts and contracts negotiated away from business premises. According to the Czech legislation are both these applicable to contract of purchase made with the use of the means of distance communication.

The fourth chapter gets acquainted with the topic of the rights and obligations of the parties of the purchase contract. This is followed by fifth chapter, which deals with the liability relations of the parties of the purchase

contract made with the use of the means of distance communication. Particularly with rights arising from defective performance and quality guarantee. Here we are dealing with the question of whether the civil code still continues to maintain a two-year legal warranty or not.

The final part of the thesis is devoted to area of withdrawal from distance contract of purchase. A consumer has the right to withdraw from such a contract within fourteen days. This consumer's right plays the crucial role in consumer protection.

At the very end are in particular answered the questions presented in the introduction. There are also made some suggestions for betterment of consumer legislation. The author of this thesis considers the contemporary legislation more or less sufficient. The civil code contains two core consumer's protections - right to withdraw from distance contract of purchase and the entrepreneur's duty to notify consumer before the conclusion of a contract about information specified by law. About the implementation is our view, that it could have been done better and the legislator should follow example from his German colleague.

Seznam použitých zdrojů

1. České zdroje

1.1. Právní předpisy

- Zákon č. 155/2010 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů
- Zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění
- Zákon č. 40/1964, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády 363/2013 Sb., o vzorovém poučení o právu na odstoupení od smluv uzavřených distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory a vzorovém formuláři pro odstoupení od těchto smluv.

1.2. Judikatura

Judikatura Ústavního soudu

- Nález Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2013, sp. zn. I. ÚS 3512/11

Judikatura Nejvyššího soudu

- Nejvyšší soud České socialistické republiky, Cpj 40/82, [R 22/1983 civ.]
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16.01.2013, sp. zn. 31 Cdo 1571/2010

- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. května 2006, 32 Odo 963/2004
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.06.2007 sp. zn 33 Odo 663/2005.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.10.2009 sp. zn 33 Cdo 3210/2007

Judikatura nejvyššího správního soudu

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 22.3.2006, č.j. 3 As 60/2005-73

Judikatura krajských soudů

- Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 7. února 2012, č. j. 22 Co 533/2011-63I

1.3. Monografie

- BEZOUŠKA, Petr, PIECHOWICZOVÁ, Lucie, *Nový občanský zákoník: nejdůležitější změny*. Vyd. 1. V Olomouci: ANAG, 2013, ISBN 978-80-7263-819-2. (cit. BEZOUŠKA, PIECHOWICZOVÁ *Nový občanský zákoník: nejdůležitější změny* s.)
- DVOŘÁK, Jan, ŠVESTKA, Jiří, ZUKLÍNOVÁ, Michaela, *Občanské právo hmotné*. Vyd. 1. V Praze: Wolters Kluwer, 2013, ISBN 978-80-7478-325-8. (cit. DVOŘÁK, ŠVESTKA, ZUKLÍNOVÁ *Občanské právo hmotné* s.)
- HAVLÍK, Richard, *Ochrana spotřebitele v EU při obchodování po internetu: implementace směrnic o ochraně spotřebitele 85/577/EHS (smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory) a 97/7/ES (smlouvy uzavřené na dálku) v zemích EU a změny v nové harmonizační směrnici o ochraně spotřebitele 2011/83/EU*. Vyd. 1., V Ostravě: Key Publishing, 2012, 156 s. ISBN 978-80-7418-095-8. (cit. HAVLÍK *Ochrana spotřebitele v EU při obchodování po internetu* s.)

- HENDRYCH, Dušan, a kol., *Právníký slovník*. 3., podstatně rozš. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009, 1459 s. ISBN 978-80-7400-059-1. Dostupné ze systému Beck-online (cit. HENDRYCH *Právníký slovník*)
- HULMÁK, Milan, *Uzavírání smluv v civilním právu*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2008, 203 s. ISBN 978-80-7400-062-1. (cit. HULMÁK *Uzavírání smluv v civilním právu* s.)
- KNAPPOVÁ, Marta, ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, *Občanské právo hmotné*. 4., aktualiz. a dopl. vyd. V Praze: ASPI, 2005, 612 s. ISBN 80-7357-13 (cit. KNAPPOVÁ, ŠVESTKA, DVOŘÁK *Občanské právo hmotné* s.)
- NOVOTNÝ, Petr. *Nový občanský zákoník: Smluvní právo*. Vyd. 1. V Praze: Grada, 2014, 230 s. ISBN 978-80-247-5164-1. (cit. NOVOTNÝ *Smluvní právo* s.)
- ONDŘEJ, Jan a kol. *Spotřebitelské smlouvy a ochrana spotřebitele: ekonomické, právní a sociální aspekty*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, 365 s. ISBN 978-80-7400-446-9. (cit. ONDŘEJ *Spotřebitelské smlouvy a ochrana spotřebitele* s.)
- *Poceta Martě Knappové k 80. narozeninám*. Vyd. 1. V Praze: ASPI, 2005, 472 s. ISBN 80-7357-133-1. (cit. autor *Poceta Martě Knappové k 80. Narozeninám* s.)
- ROZEHNAL, Aleš, *Závazkové právo. Obecná část. Deliktní právo*, Vyd. 1. V Plzni: Aleš Čeněk, 2014, 215 s. ISBN 978-80-7380-496-1 (cit. ROZEHNAL *Závazkové právo* s.)
- SELUCKÁ, Markéta, *Koupě a prodej: nový občanský zákoník, společná evropská právní úprava prodeje*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2013, 245 s. ISBN 978-80-7400-471-1. (cit. SELUCKÁ *Koupě a prodej* s.)
- TICHÝ, Luboš, *Spotřebitelská kupní smlouva*. Praha: Centrum právní komparatistiky, Právníká fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2013, 143 s. ISBN 978-80-87488-12-6. (cit. TICHÝ *Spotřebitelská kupní smlouva* s.)

- TICHÝ, Luboš, *Obecná část občanského práva*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2014, 372 s. ISBN 978-80-7400-483-4 (cit. TICHÝ *Obecná část občanského práva* s.)

1.4. Komentářová literatura

- HULMÁK, Milan a kol., *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721 - 2054). Komentář*, Vyd. 1. V Praze C.H. Beck, 2014, 1335 s., ISBN 978-80-7400-535-0 (cit. HULMÁK *Závazkové právo. Obecná část § s.*)
- HULMÁK, Milan a kol., *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§2055 - 3014). Komentář*. 1. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014, 2072 s. ISBN 978-80-7400-287-8 (cit. HULMÁK *Závazkové právo. Zvláštní část § s.*)
- LAVICKÝ, Petr a kol., *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1-654). Komentář*. 1. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014, 2400 s. ISBN 978-80-7400-529-9 (cit. LAVICKÝ *Občanský zákoník I. Obecná část § s.*)
- MELZER, Filip, TĚGL, Petr a kol., *Občanský zákoník: velký komentář*. Vyd. 1. V Praze: Leges, 2013-, sv. III, § 419 – 654, 1264 s. ISBN 978-80-87576-73-1. (cit. MELZER, TĚGL *Občanský zákoník: velký komentář § s.*)
- ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef, PELIKÁNOVÁ, Irena, PELIKÁN, Robert, DVOŘÁK, Tomáš, SVOBODA, Karel, PAVLÍK, Pavel a kol., *Občanský zákoník. Komentář, Svazek I, (§ 1 až 654)*. Vyd. 1. V Praze: Wolters Kluwer, 2014. 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8 (cit. ŠVESTKA, DVOŘÁK, FIALA *Občanský zákoník. Komentář, Svazek I § s.*)
- ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, FIALA, Josef a kol., *Občanský zákoník. Komentář. Svazek V.*, Vyd. 1. V Praze: Wolters Kluwer, 2014, 1700 s. ISBN 978-80-7478-638-9 (cit. ŠVESTKA, DVOŘÁK, FIALA *Občanský zákoník. Komentář. Svazek V. § s.*)
- ŠVESTKA, Jiří, SPÁČIL, Jiří, ŠKÁROVÁ, Marta, HULMÁK, Milan a kol., *Občanský zákoník I, II*. Vyd. 2. V Praze: C.H. Beck, 2009, 2321 s. ISBN 978-80-7400-108-6. (cit. ŠVESTKA, SPÁČIL, ŠKÁROVÁ, HULMÁK *Občanský zákoník: komentář § s.*)

- TICHÝ, Luboš, PIPKOVÁ, Petra Joanna, BALARIN, Jan, *Kupní smlouva v novém občanském zákoníku: komentář:[§ 2079-2183]*. Vyd. 1. V Praze: C.H. Beck, 2014, 504 s. ISBN 978-80-7400-521-3. (cit. TICHÝ, PIPKOVÁ, BALARIN *Kupní smlouva* § s.)

1.5. Odborné články

- KOVÁČOVÁ, Anna, *Uzavírání smluv se spotřebiteli – se zaměřením na problematiku pojmů písemná forma a textová podoba*. *Rekodifikace & Praxe*, 4/2013, s. 10 (cit. KOVÁČOVÁ *Uzavírání smluv se spotřebiteli*)
- LIŠKUTÍN, Tomáš, *Otazníky nad zákonnou zárukou při prodeji zboží v obchodě od ledna 2014*, *Právní rozhledy*, 5/2014, s. 160 (cit. LIŠKUTÍN *Otazníky nad zákonnou zárukou při prodeji zboží v obchodě od ledna 2014*)
- SELUCKÁ, Markéta. *Ochrana spotřebitele v navrhovaném občanském zákoníku*, *Právní rozhledy*, 10/2009, s. 364 (cit. SELUCKÁ *Ochrana spotřebitele v navrhovaném občanském zákoníku*)
- ŠULÁKOVÁ, Martina, *Odstoupení od spotřebitelské smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory podle současného a „nového“ občanského zákoníku*. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2012, roč. 20, č. 1, s. 68-72 (cit. ŠULÁKOVÁ *Odstoupení od spotřebitelské smlouvy*)
- TICHÝ, Luboš, *Kupní smlouva a spotřebitelská kupní smlouva, včetně odpovědnosti za vady*, *Bulletin advokacie*, 7-8/2014, s. 23 (cit. TICHÝ *Kupní smlouva a spotřebitelská kupní smlouva, včetně odpovědnosti za vady*)
- TOMANČÁKOVÁ, Blanka, *Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v návrhu občanského zákoníku*. *Právní fórum*, 2009/9, s. 368. Dostupné ze systému ASPI (cit. TOMANČÁKOVÁ *Smlouvy uzavírané se spotřebitelem*)
- TOMSA, Miloš, *Ještě jednou k odpovědnosti za vady při prodeji zboží v obchodě*, *Právní rozhledy*, 11/2014, s. 404 (cit. TOMSA *Ještě jednou k odpovědnosti za vady při prodeji zboží v obchodě*)

- VÍTOVÁ, Blanka, *Vyloučení nebo omezení práva spotřebitele z vadného plnění (včetně dvouleté zákonné záruky v NOZ) jako jedno z nepřiměřených ujednání ve spotřebitelských smlouvách*, *Rekodifikace & Praxe*, 6/2013, s. 5 (cit. VÍTOVÁ *Vyloučení nebo omezení práva spotřebitele z vadného plnění*)
- VLČEK, Karel, *Co všechno musí vědět spotřebitel dnes a po 1.1.2014?*. *Rekodifikace & Praxe*, 8/2013, s. 7 (cit. VLČEK *Co všechno musí vědět spotřebitel dnes a po 1.1.2014?*)
- VLČEK, Karel, *Soukromoprávní následky neprovedení reklamace ve spotřebitelských smlouvách*. *Právní rozhledy*, 2/2015, s. 56 (cit. VLČEK *Soukromoprávní následky neprovedení reklamace ve spotřebitelských smlouvách*)

1.6. Internetové zdroje

- AUJEZDSKÝ, Josef, *Chyba v implementaci směrnice o právech spotřebitelů – digitální obsah* [online], <https://obczan.cz>, Dostupné z: <https://obczan.cz/zakon/noz/cast-ctvrta/hlava-i/dil-4/oddil-1?detail-item-5122-comments-item-1586-expanded=1&do=detail-item-5122-comments-item-1586-export> (cit. AUJEZDSKÝ *Chyba v implementaci směrnice*)
- Důvodová zpráva k NOZ (konsolidované znění) [online], Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/home/zakony-a-stanoviska/texty-zakonu>, (cit. Důvodová zpráva §)
- *Dvouletá zákonná záruka na zboží bude platit i po 1. 1. 2014* [online], <http://obcanskyzakonik.justice.cz>, 14.5.2013, Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/home/infocentrum/infocentrum-aktuality/214-dvouleta-zakonna-zaruka-na-zbozi-bude-platit-i-po-1-1-2014> (cit. <http://obcanskyzakonik.justice.cz> *Dvouletá zákonná záruka na zboží bude platit i po 1. 1. 2014*)
- HÁSOVÁ, Jiřina, *Smluvní volnost v závazcích podle nového občanského zákoníku* [online], www.elaw.cz, Dostupné z: <http://www.elaw.cz/clanek/smluvni-volnost-v-zavazcich-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku> (cit. HÁSOVÁ *Smluvní volnost v závazcích podle nového občanského zákoníku*)

- *Odpovědnost za vady, záruka a NOZ* [online], www.dtest.cz, 30.1.2014, Dostupné z: <https://www.dtest.cz/clanek-3423/pravo-odpovednost-za-vady-zaruka-a-noz> (cit. www.dtest.cz *Odpovědnost za vady, záruka a NOZ*)
- RÁMEŠ, Ivan, *Odpovědnost za vady versus záruka* [online], www.havelholasek.cz, 27.5.2013, Dostupné z: <http://www.havelholasek.cz/cs/rekodifikace/publikace/311-odpovednost-za-vady-versus-zaruka> (cit. RÁMEŠ *Odpovědnost za vady versus záruka*)
- *Stanovisko generální advokátky - Trstenjak - 6 září 2012, ve věci Georg Köck proti Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb*, [online], <http://eur-lex.europa.eu/>, Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1436186437272&uri=CELEX:62011CC0206> (cit. *Stanovisko generální advokátky – Trstenjak*)
- www.asociace-sos.cz/ Sdružení obrany spotřebitelů - asociace
- www.coi.cz/ Česká obchodní inspekce

2. Zahraniční zdroje – německé a unijní

2.1. Právní předpisy

- Bürgerliches Gesetzbuch
- Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES ze dne 25. května 1999 o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku

2.2. Judikatura

- Rozsudek Soudního dvora ze dne 20. ledna 2005 ve věci C-464/01 (žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Oberster Gerichtshof): Johann Gruber proti Bay Wa AG

2.3. Monografie

- ARZT, Markus, BÜLOW, Peter, *Verbraucherprivatrecht*. Heidelberg, München, Landsberg, Frechen, Hamburg, 2014, ISBN 978-3-8114-7138-2 (cit. Arzt/Bülow Verbraucherprivatrecht Rn.)
- ASSMANN Heinz-Dieter, SCHÜTZE, Rolf A., *Handbuch des Kapitalanlagerechts*, 4. Auflage, 2015, ISBN 978-3-406-64791-8 (cit. Edelmann in Assmann/Schütze, Handbuch des Kapitalanlagerechts)
- DAUSES, Manfred, *Handbuch des EU Wirtschaftsrechts*, 36. Aufl., München, 2014, ISBN 978-3-406-44100-4 (cit. Micklitz/Rott in Dauses Handbuch des EU Wirtschaftsrechts)
- SCHÜMBRAND, Jan, *Examens-Repetitorium Verbraucherschutzrecht*. 2. Aufl., Heidelberg, München, Landsberg, Frechen, Hamburg 2014 ISBN 978-3-8114-3867-5 (cit. Schürnbrand Examens-Repetitorium Verbraucherschutzrecht)
- STALLMANN, Franziska, WEGNER, Ullrich, *Internationalisierung von E-Commerce-Geschäften - Bausteine, Strategien, Umsetzung*, Wiesbaden, 2015, ISBN 978-3-658-06782-3 (cit. Stallmann/Wegner Internationalisierung von E-Commerce-Geschäften)

2.4. Komentářová literatura

- BAMBERGER, Heinz Georg, ROTH, Herbert (Hrsg.), *Beck'scher Online-Kommentar BGB*, 35. Aufl., München 2015, (cit. Müller-Christmann in Bamberger/Roth BeckOK BGB § Rn.)
- JAUERNIG, Othmar, *Kommentar zu BGB*, 15. Aufl., München 2014, ISBN 978-3-406-65246-2 (cit. Stadler in Jauernig Kommentar zu BGB § Rn.)

- Münchener Kommentar, *Münchener Kommentar zum BGB* (Band 2. Schuldrecht, Allgemeine Teil (§§ 241– 432), 6. Auf., München, 2012, ISBN 978-3-406-61462-0 (cit. *Masuch* in MünchKomm-BGB § Rn.)
- PALANDT, Otto, *Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch*, Band 7, 74. Auf., München 2015, ISBN 978-3-406-67000-8 (cit. *Grüneberg* in *Palandt* Kommentar zum BGB § Rn.)
- SPINDLER, Gerald, SCHUSTER, Fabian, *Recht der elektronischen Medien, Dritter Teil – BGB*. 3. Auf., München 2015 ISBN 978-3-406-66383-3 (cit. *Schirnbacher* in *Spindler/Schuster* Recht der elektronischen Medien - BGB) ISBN: 978-3-406-66383-3

2.5. Odborné články

- GIESEMANN, Amelie, SCHWAB, Andreas, „*Die Verbraucherrechte-Richtlinie: Ein wichtiger Schritt zur Vollharmonisierung im Binnenmarkt*“ in Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht, S. 253- 257 München 2012 (cit. *Giesemann/Schwab* Die Verbraucherrechte-Richtlinie EZW)
- KRAMER, Malte, „*Die Einbeziehung von Pflichtinformationen in Fernabsatz- und Außergeschäftsraumverträge*“ in Neue Juristische Wochenschrift, S. 279 – 284 München 2015 (cit. *Kramer* Die Einbeziehung von Pflichtinformationen NJW)
- MÖHRING, Michael, SCHMIDT, Rainer, ULRICH, Christian WALSCH, Gianfranco, „*Moderetouren im Deutschen Onlinehandel – Eine empirische Untersuchung*“ in HMD Praxis der Wirtschaftsinformatik, 52. Band, S. 257-266 Wiesbaden 2015 (cit. *Möhring/Schmidt/Ulrich/Walsh* Moderetouren im Deutschen Onlinehandel HMD Praxis der Wirtschaftsinformatik)
- SCHÄRTL, Christoph, „*Der verbraucherschützende Widerruf bei außerhalb von Geschäftsräumen geschlossenen Verträgen und Fernabsatzverträgen*“, in Juristische Schulung, S. 577 – 583 München 2014 (cit. *Schärfl* Der verbraucherschützende Widerruf JuS)

- VANDER, Sascha, „*Reform des Fernabsatzrechts - Probleme und Fallstricke der neuen Widerrufsbelehrung*“ in *Multimedia und Recht* Heft 2, S. 75- 79 2015 München (cit. *Vander Reform des Fernabsatzrechts MMR*)
- VÖLKER, Christian, „*Übersicht zu der Neuregelung des Widerrufs durch die Umsetzung der europäischen Verbraucherrechtlinie – Darstellung der Änderung des BGB und der Folgen für die gutachterliche Prüfung des Widerrufs von Verbraucherverträgen*“ In: *Zeitschrift für das Juristische Studium* 6/2014, S. 602-608 Gießen 2014 (cit. *Völker Übersicht zu der Neuregelung des Widerrufs ZJS*)

2.6. Internetové zdroje

- KUNTZE, Tobias, *Bin ich Verbraucher oder doch Unternehmer? – ein Leitfaden zur Abgrenzung zwischen § 13 BGB und § 14 BGB* [online], www.it-recht-kanzlei.de, 18.04.2012, cit. 28.6.2015, Dostupné z: <http://www.it-recht-kanzlei.de/verbraucher-unternehmer.html>(cit. KUNTZE *Bin ich Verbraucher oder doch Unternehmer?*)
- GASCH, Yvonne, „*Die Verbraucherrechte-Richtlinie – Praxistipps für Online-Händler*“, [online], Dostupné z: <https://www.haendlerbund.de/hinweisblaetter/finish/1-hinweisblaetter/144-ebook-verbraucherrechterrichtlinie-pdf>, (citováno 10.6.2015), (cit. *Gasch Praxistipps für Online-Händler* www.haendlerbund.de)
- MÜLLER, Lennart Jan, *Neues Widerrufsrecht 2014*, ze dne 12.11.2013., [online], Dostupné z: <http://www.it-recht-kanzlei.de/Thema/widerrufsrecht-2014.html?page=0&name=Einf%C3%BChrung-Die-Umsetzung-der-EU-Verbraucherrechterrichtlinie-in-deutsches-Recht#top>, (citováno 13.6.2015), (cit. *Müller Neues Widerrufsrecht 2014* www.it-recht-kanzlei.de)
- SCHREIBER, Tina, „*Kunden und Online-Händler aufgepasst: Wichtige Neuregelungen durch neue EU-Verbraucherrichtlinie*“, [online], Dostupné z: <http://www.e-recht24.de/artikel/ecommerce/6734-kunden-und-online-haendler-aufgepasst-wichtige-neuregelungen-durch-neue-eu-verbraucherrichtlinie.html>, (citováno 14.6.2015) (cit. *Schreiber Wichtige Neuregelungen* <http://www.e-recht24.de>)

- SCHWAB, Andreas, „*Arbeitsdokument über den Vorschlag für eine Richtlinie über Rechte der Verbraucher von 3. 3. 2010 PE439 177v02-00*“, [online], ze dne 3.3.2010, Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/imco/dt/807/807372/807372de.pdf, (citováno 13.6.2015) (cit. Schwab Arbeitsdokument über den Vorschlag für VRRRL www.europarl.europa.eu)
- www.bundesgerichtshof.de Spolkový soudní dvůr